

VEDLEGG TIL KVALITETSEVALUERING AV SCENEKUNSTINSTITUSJONER

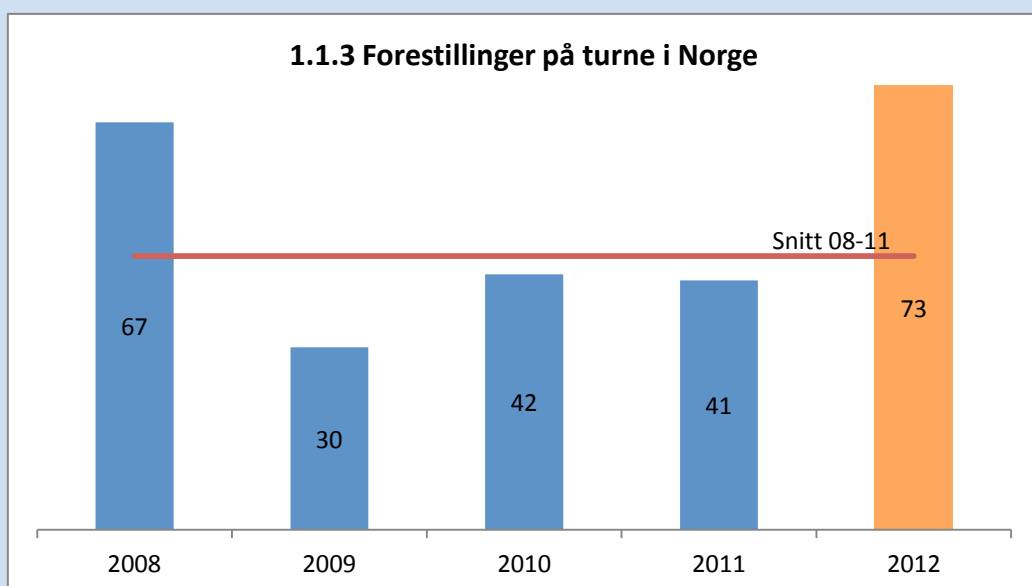
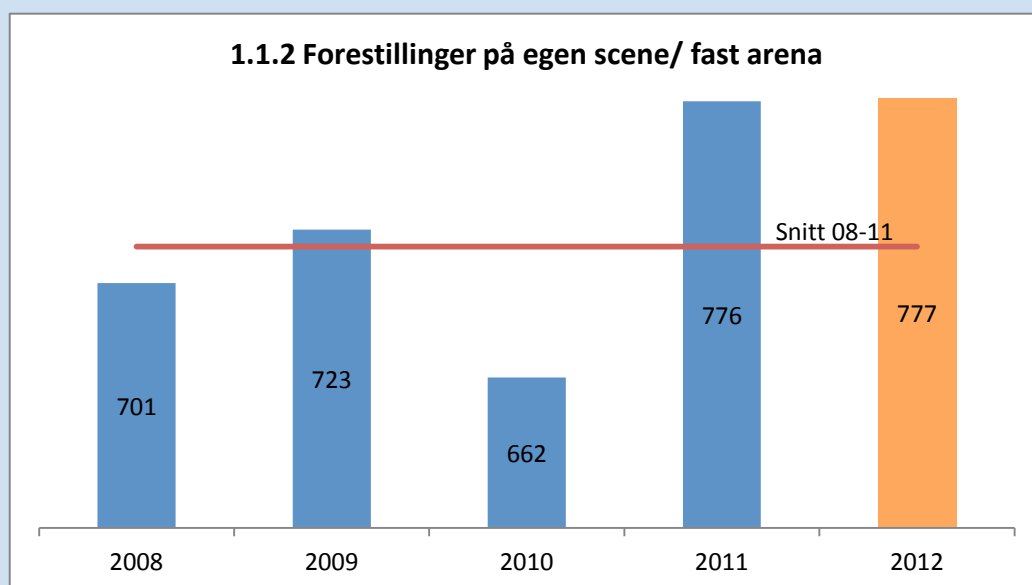
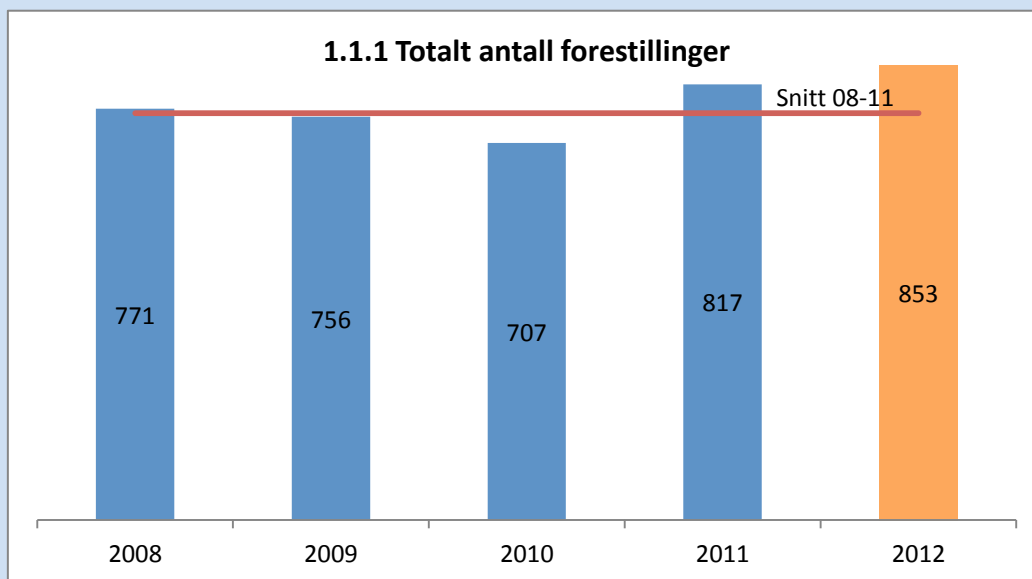
INNHold

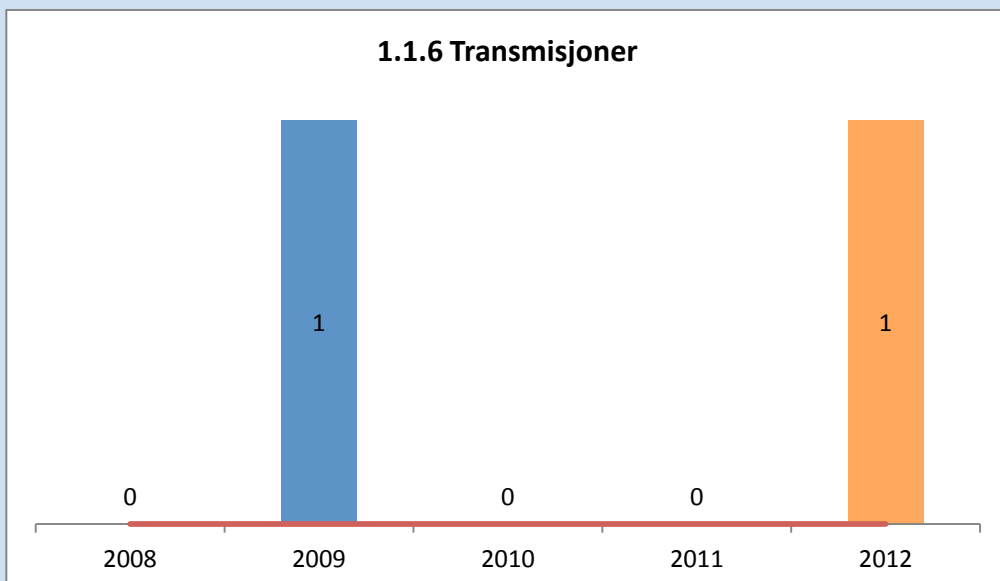
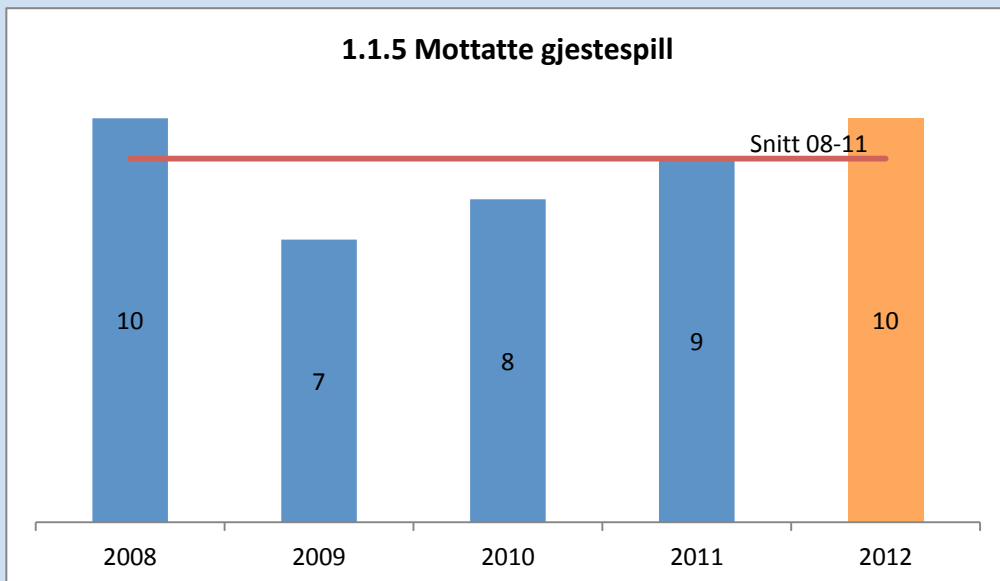
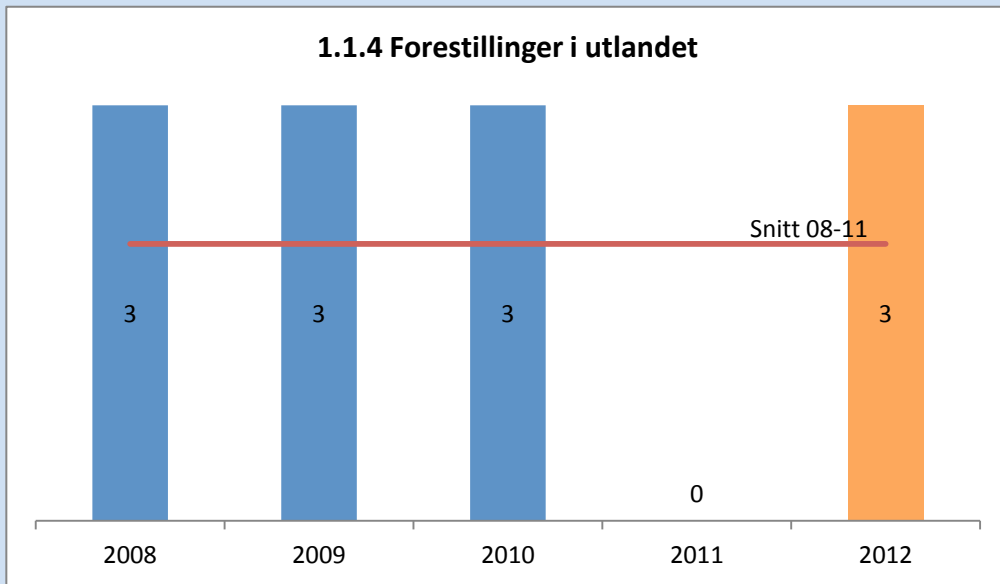
Tabell fra NTO på resultatindikatorerne knyttet til de overordnede mål for scenekunstheltet 1-3 for perioden 2008-2012)	3
Grafisk oversikt over utviklingen i resultatindikatorerne pkt. 1- 3 for perioden 2008-2012	4
Statistikk over antall forestillinger, publikum, billettinntekter, resultat og egenkapitalutvikling for perioden 2008-2012 (pkt. 1.2, 1.5)	14
Salgs- og aktivitetsstatistikk med publikumsbelegg for perioden 2008-2012 (pkt. 1.2, 1.5)	15
Salgsstatistikk pr. 31.12.2012 fordelt på scener og oppsetninger (pkt. 1.2, 1.5)	16
Oversikt over samarbeidsproduksjoner i årene 2008-2012 (pkt. 1.3, 2.7.3)	18
Notat vedr. Den Kulturelle Skolesekken og gratisprinsippet av 07.05.13 (pkt. 2.7.7)	36
Uttalelse fra NTO om stortingsmeldingen "Regjeringens internasjonale kulturinnsats" av 19.04.13 (pkt. 2.7.8)	39
Utdrag fra NTO's innspill til inkluderingsmeldingen av 15.02.11 (pkt. 4.1-2)	45
Kjønnsbalanse mellom kvinner og menn for perioden 2008-2012 (pkt. 4.3)	51
Nationaltheatrets strategiplan for 2010-2014 (pkt. 5)	52

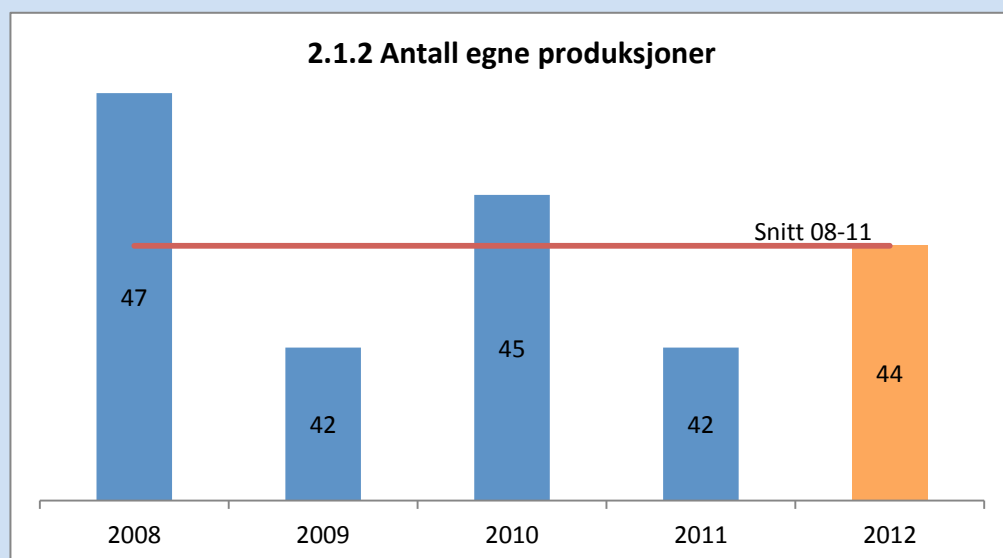
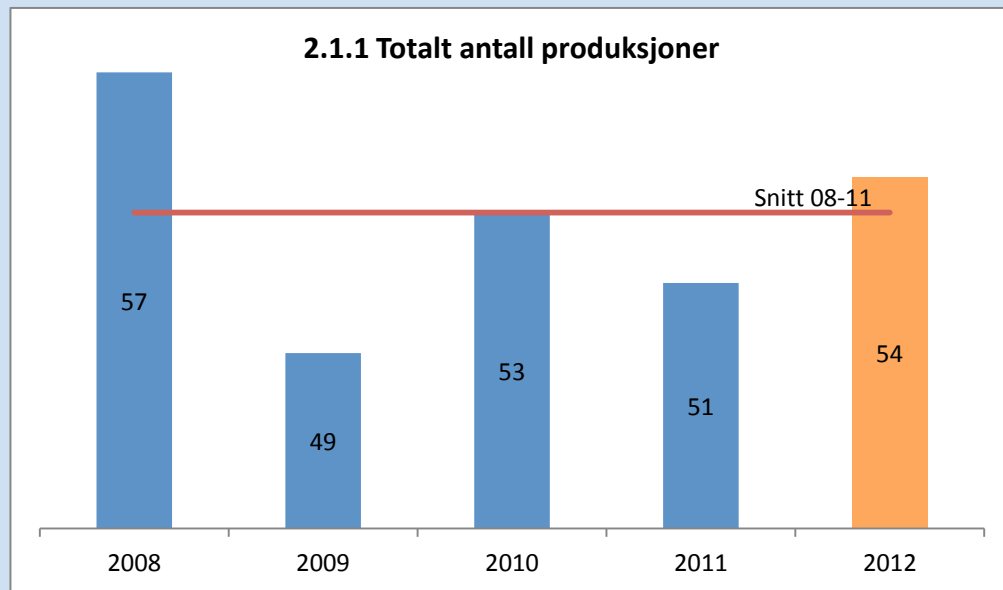
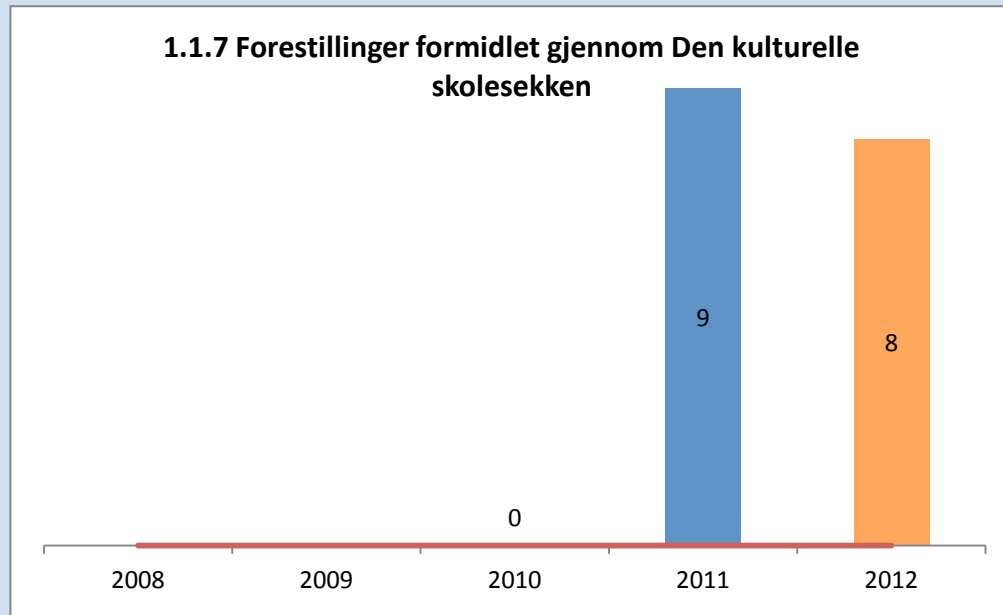
NATIONALTHEATRET

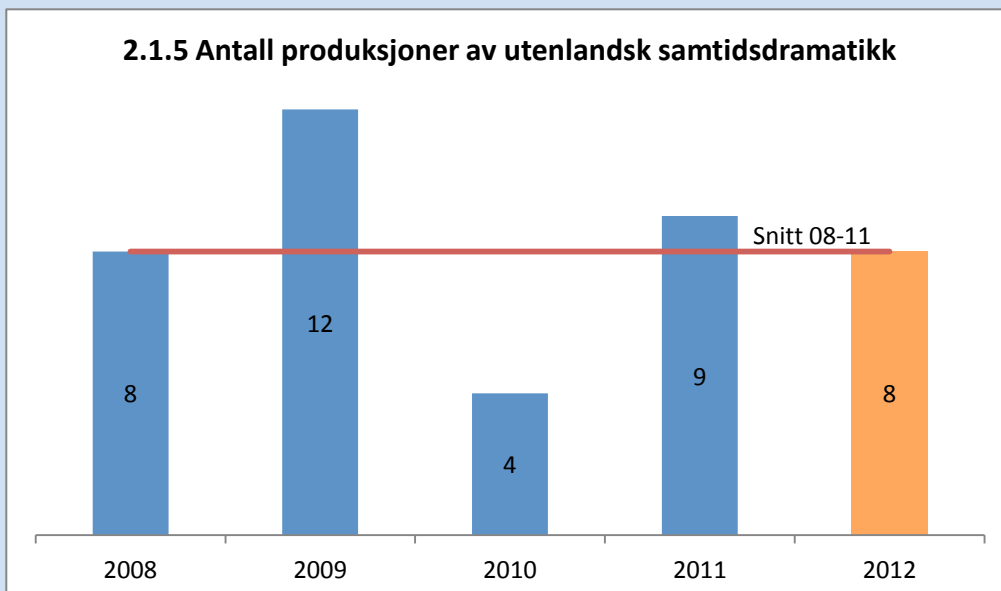
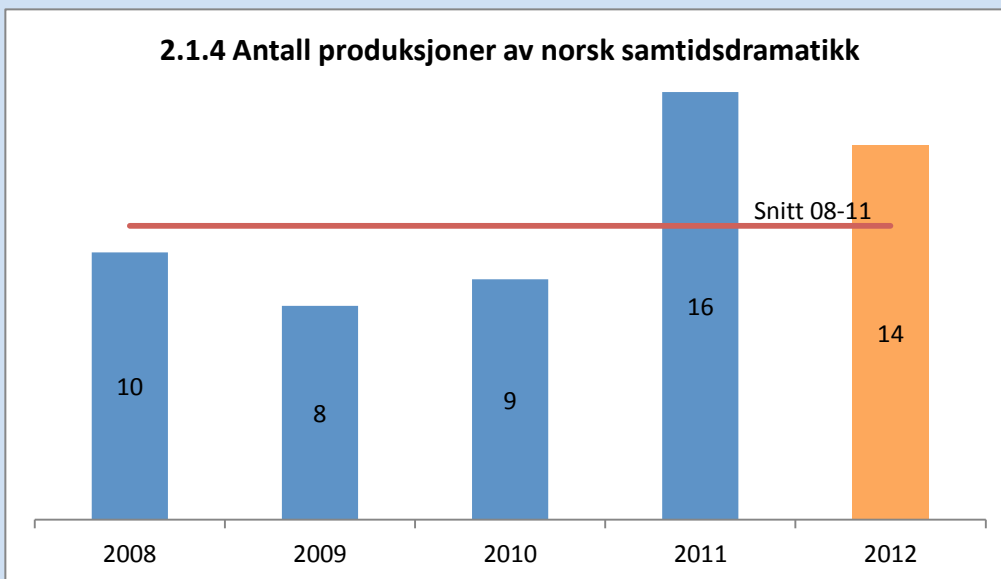
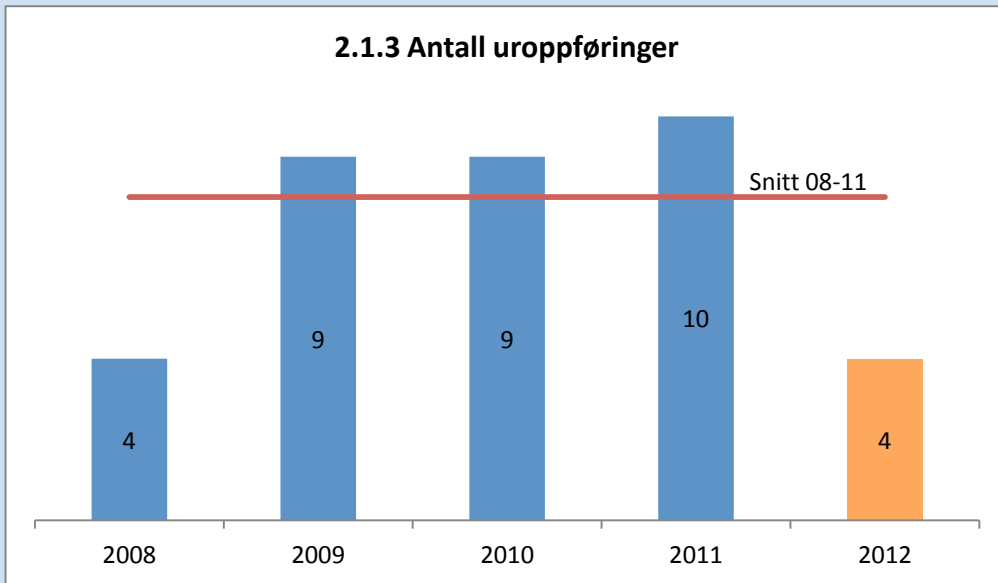
Beskrivelse	2008	2009	2010	2011	Snitt 08-11	2012
1.1.1 Totalt antall forestillinger	771	756	707	817	763	853
1.1.2 Forestillinger på egen scene/ fast arena	701	723	662	776	716	777
1.1.3 Forestillinger på turne i Norge	67	30	42	41	45	73
1.1.4 Forestillinger i utlandet	3	3	3	0	2	3
1.1.5 Mottatte gjestespill	10	7	8	9	9	10
1.1.6 Transmisjoner	0	1	0	0	0	1
1.1.7 Forestillinger formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken			0	9		8
2.1.1 Totalt antall produksjoner	57	49	53	51	53	54
2.1.2 Antall egne produksjoner	47	42	45	42	44	44
2.1.3 Antall uroppføringer	4	9	9	10	8	4
2.1.4 Antall produksjoner av norsk samtidsdramatikk	10	8	9	16	11	14
2.1.5 Antall produksjoner av utenlandsk samtidsdramatikk	8	12	4	9	8	8
2.1.6 Antall produksjoner med norsk samtidsdramatikk rettet mot barn og unge	0	0	0	3	1	3
2.1.7 Produksjoner av ny norsk koreografi	2	2	1	0	1	0
2.1.8 Produksjoner av ny utenlandsk koreografi	0	0	0	0	0	0
3.3.1 Totalt antall publikum	212365	183397	195004	182215	193245	216492
3.1.2 Publikum på billetterte arrangementer	212365	181395	195004	180820	192396	213464
3.1.3 Publikum på egen scene/fast arena	191 129	177057	189298	178416	183975	203912
3.1.4 Publikum på turneforestillinger i Norge	20733	6340	4982	3799	8964	12265
3.1.5 Publikum i utlandet	503	900	724	0	532	315
3.1.6 Publikum på egne produksjoner	205729	181754	190911	177811	189051	210602
3.1.7 Publikum på mottatte gjestespill	3999	1643	4093	4904	3660	5890
3.1.8 Publikum formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken: Grunnskolen			0	1395		1412
3.1.9 Publikum formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken: Videregående skole			0	0		1616
3.2.1 Produksjoner rettet mot barn og unge	6	5	4	5	5	12
3.2.2 Forestillinger rettet mot barn og unge	110	134	90	124	115	108
3.2.3 Publikum på forestillinger rettet mot barn og unge	57097	37162	65785	52068	53028	76364
3.3.1 Produksjoner rettet mot særskilte grupper			0	0	0	7
3.3.2 Forestillinger rettet mot særskilte grupper			0	0		11
3.3.3 Publikum på forestillinger rettet mot særskilte grupper			0	0		3507

Nationalteateret

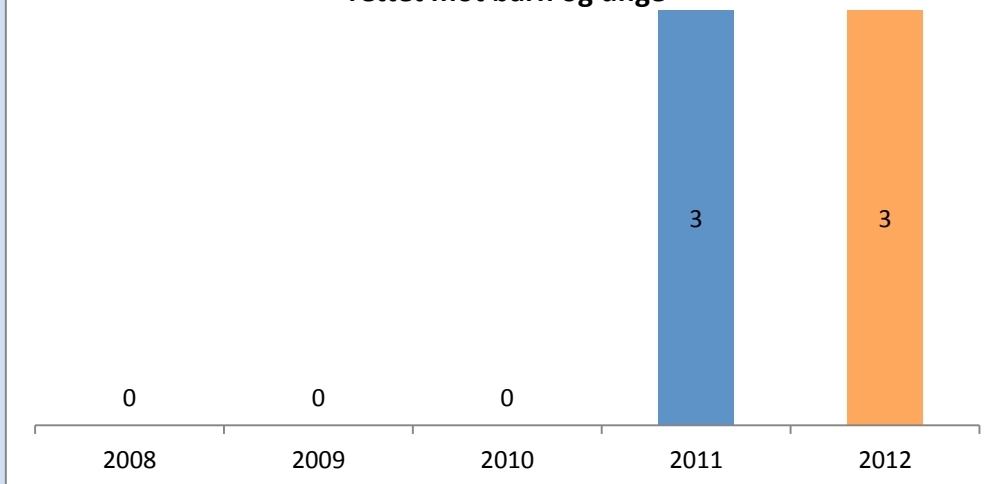

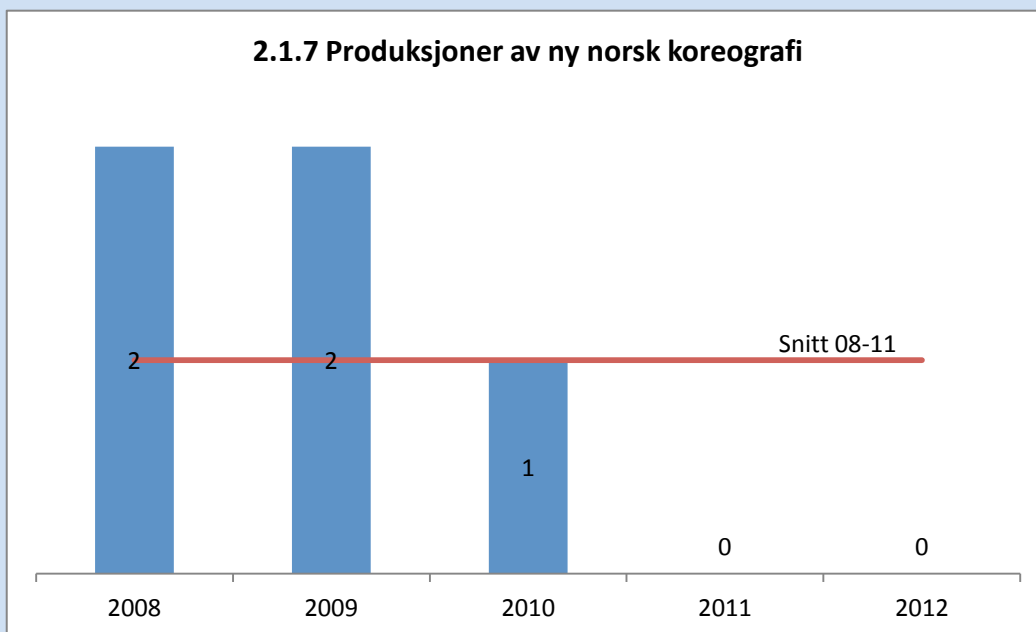

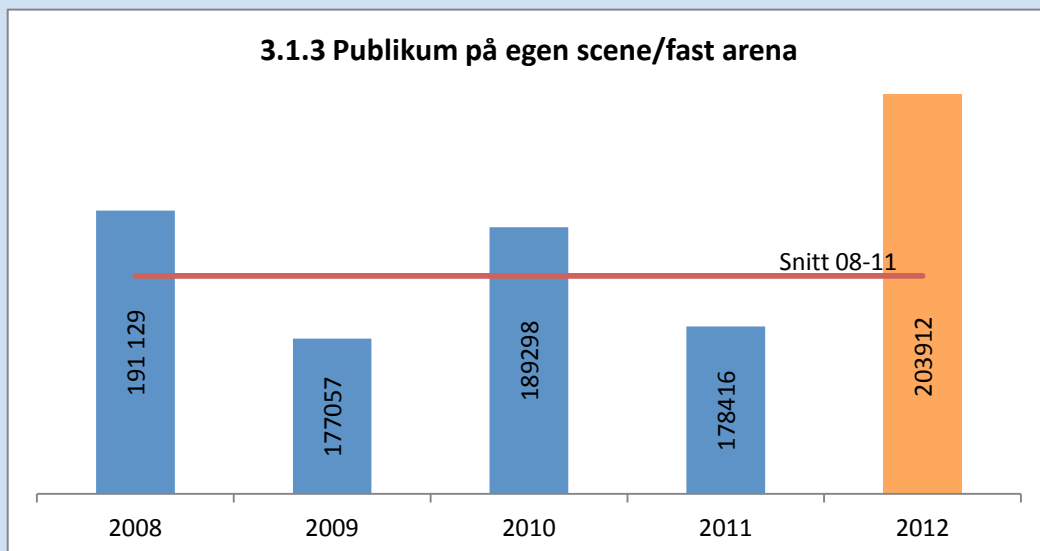
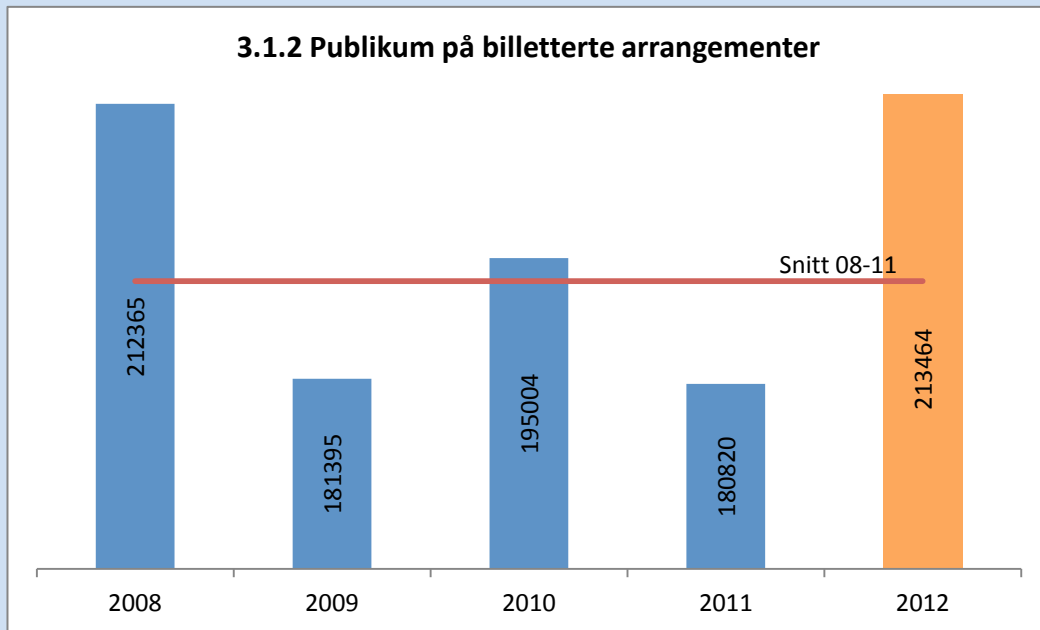
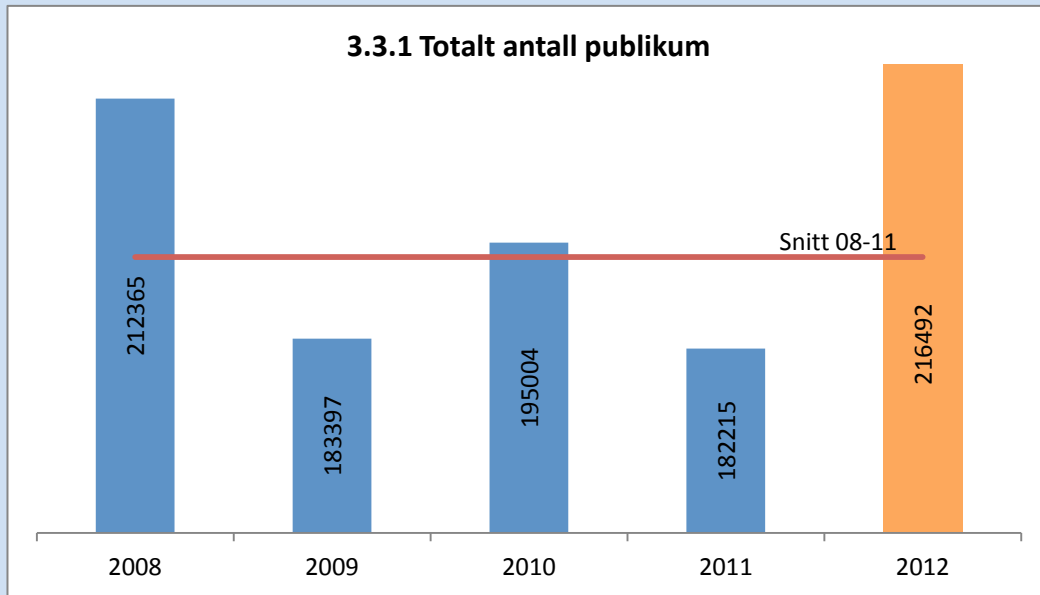
2.1.6 Antall produksjoner med norsk samtidsdramatikk rettet mot barn og unge

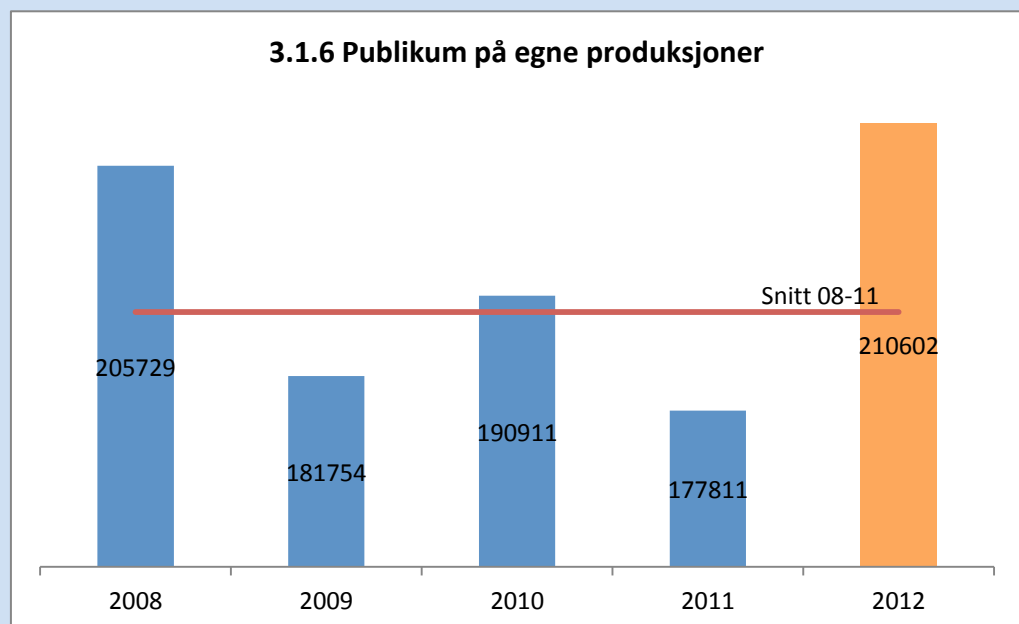
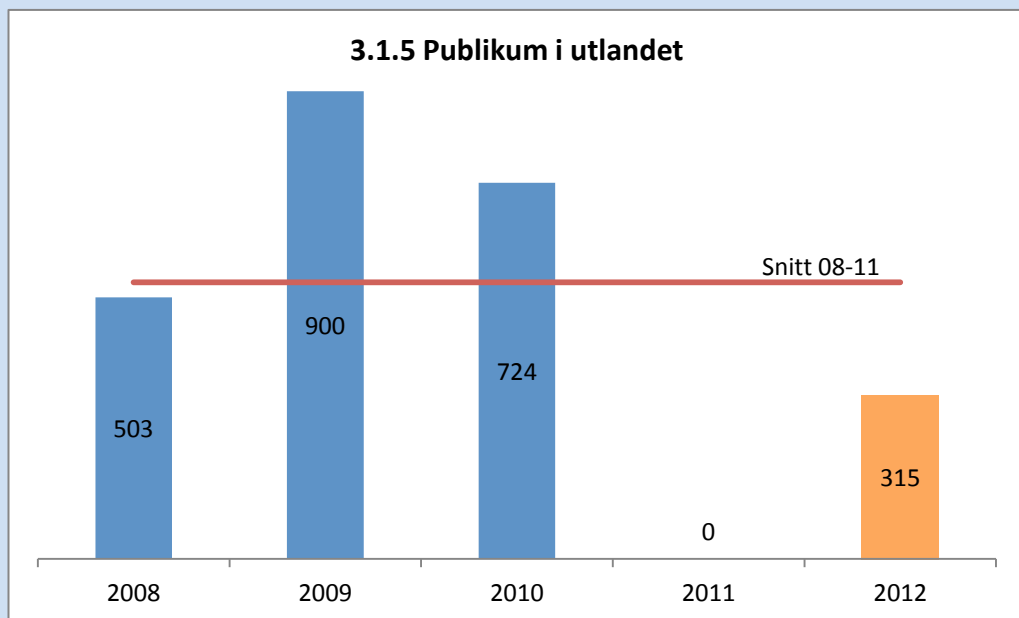
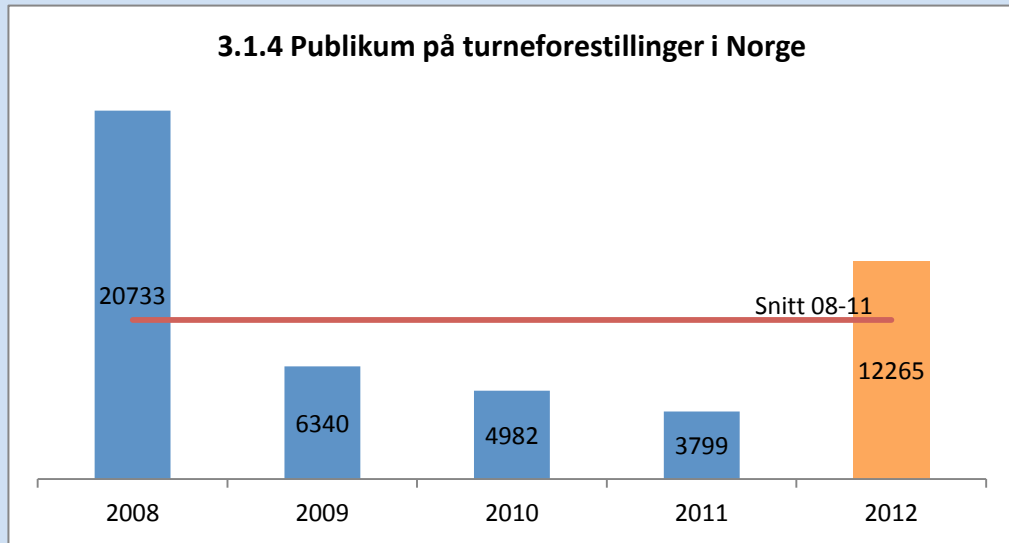

2.1.7 Produksjoner av ny norsk koreografi

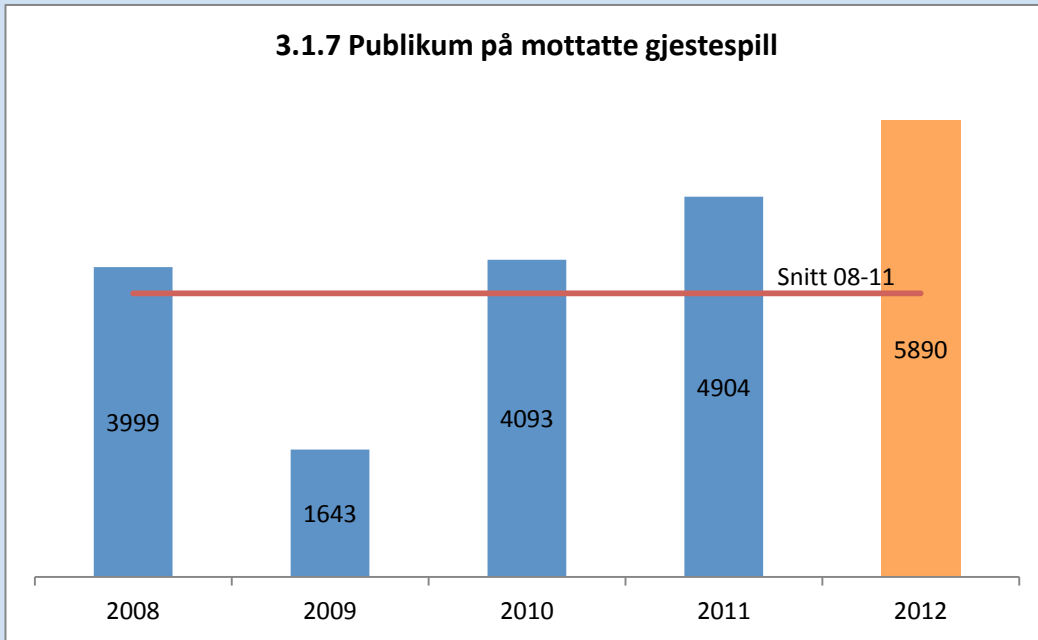

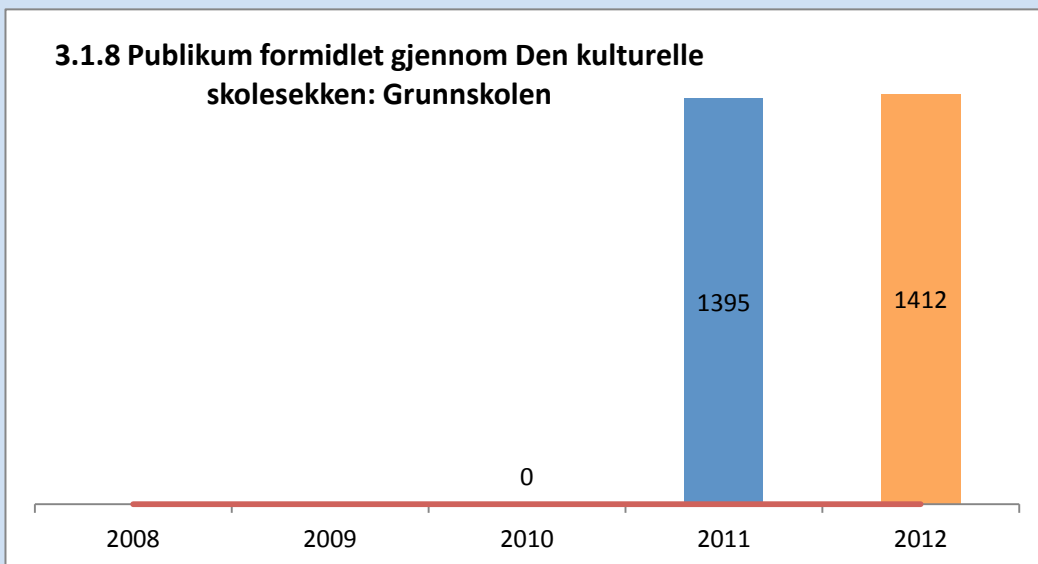

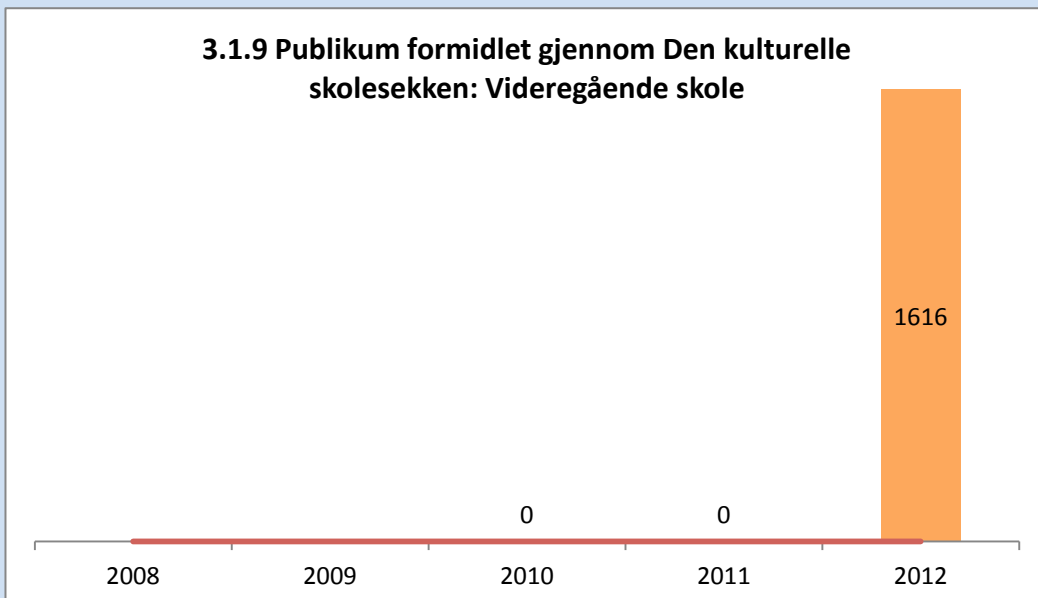
3.1.7 Publikum på mottatte gjestespill

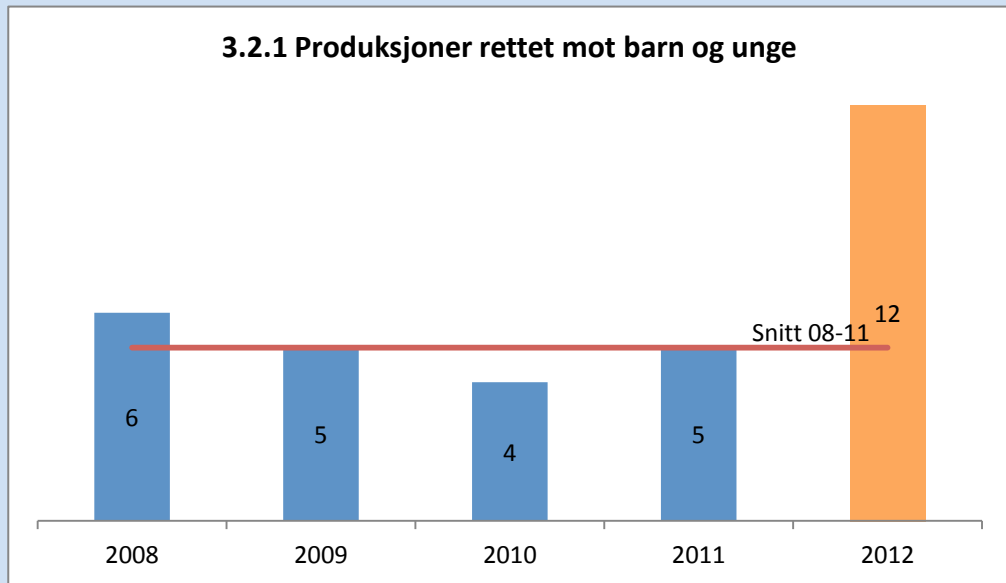
3.1.8 Publikum formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken: Grunnskolen

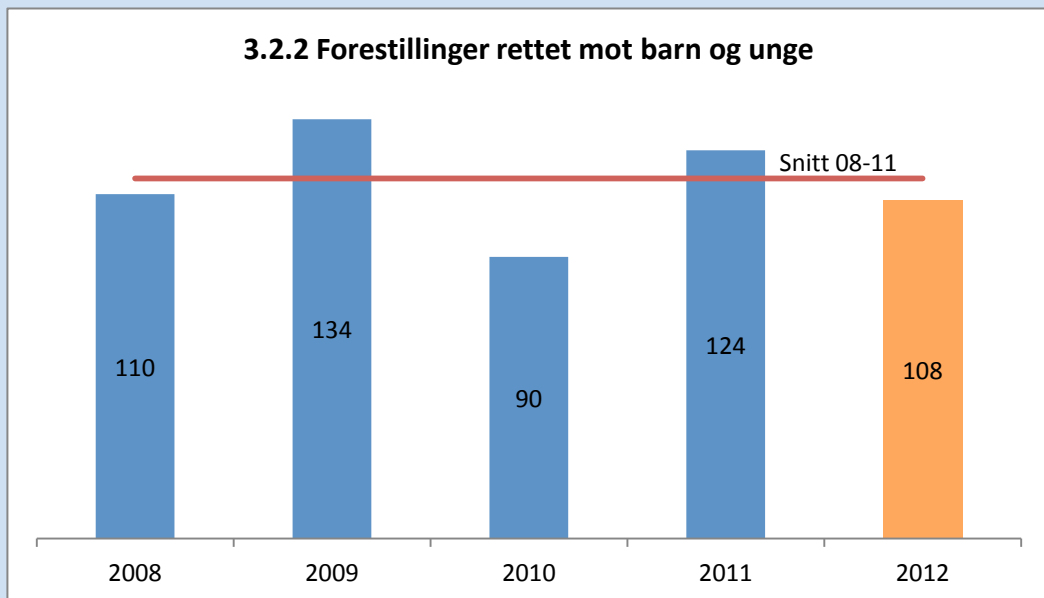
3.1.9 Publikum formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken: Videregående skole

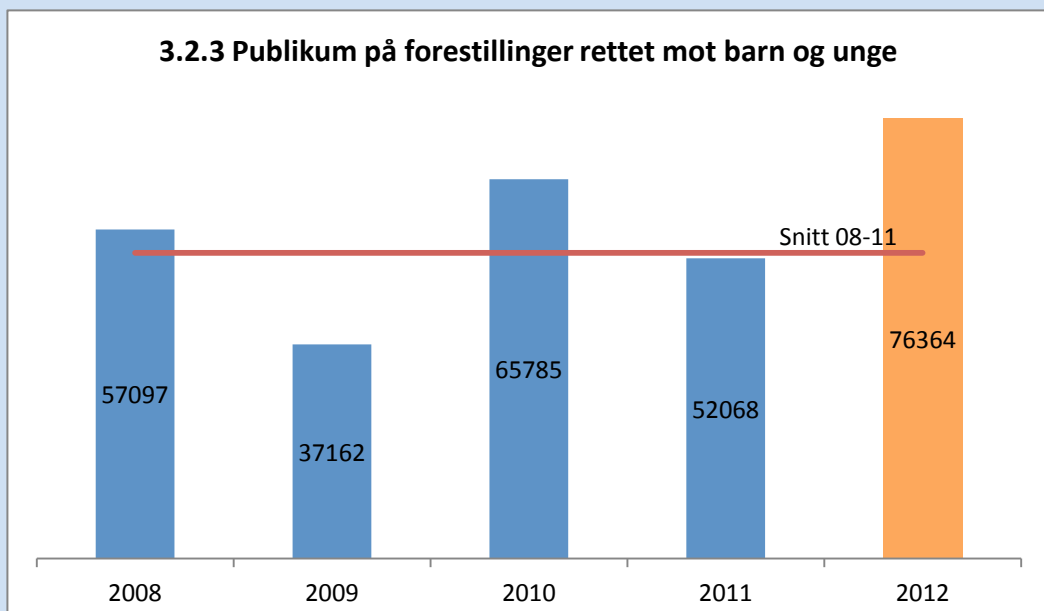
3.2.1 Produksjoner rettet mot barn og unge

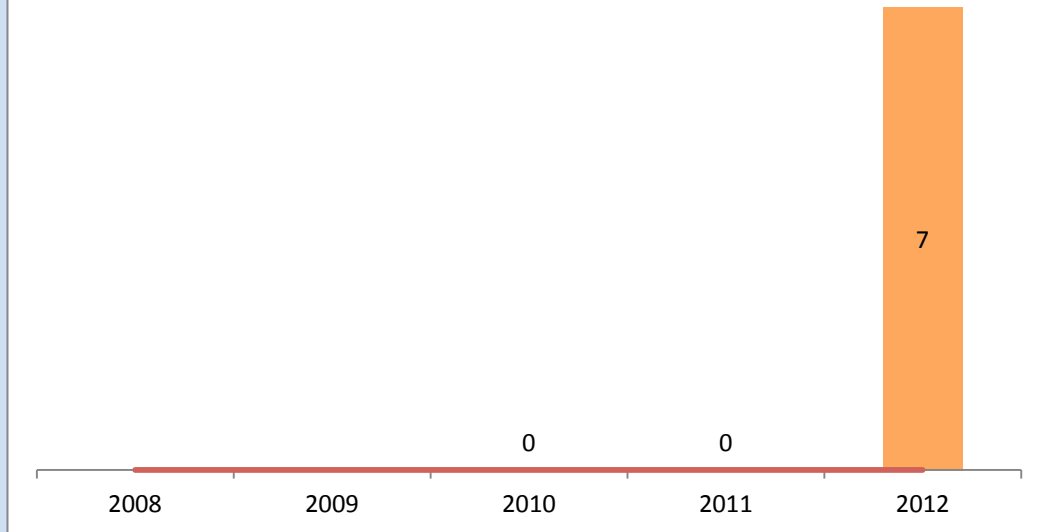
3.2.2 Forestillinger rettet mot barn og unge

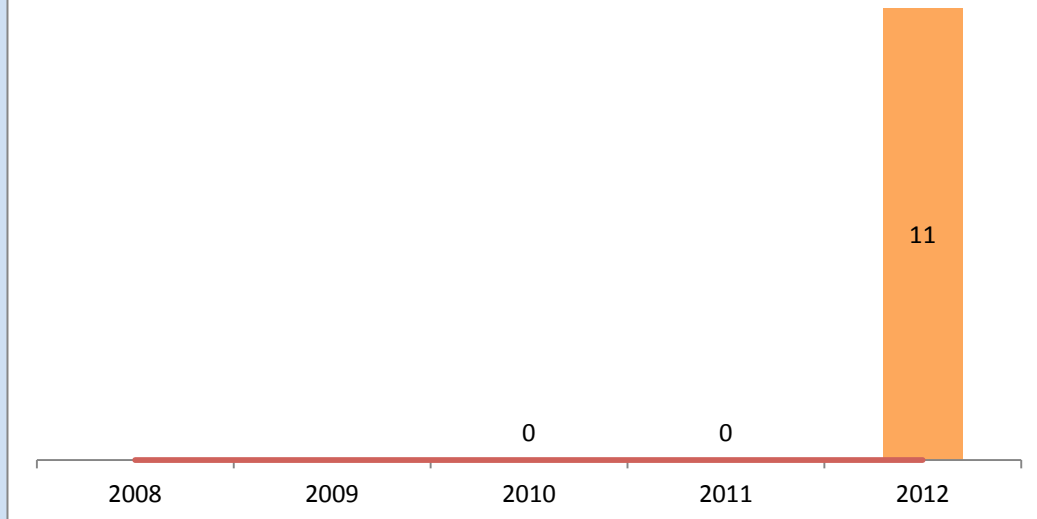
3.2.3 Publikum på forestillinger rettet mot barn og unge

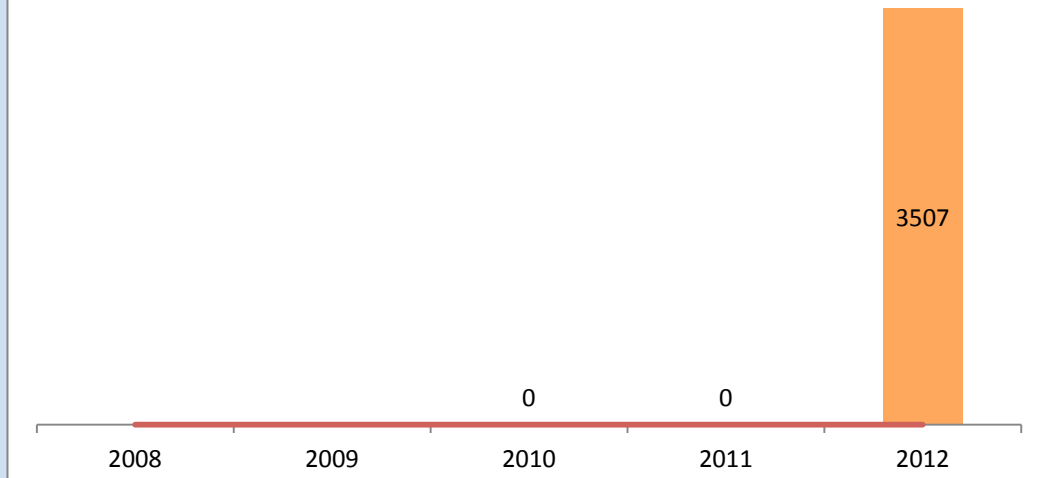
3.3.1 Produksjoner rettet mot særskilte grupper

3.3.2 Forestillinger rettet mot særskilte grupper

3.3.3 Publikum på forestillinger rettet mot særskilte grupper

NATIONALTHEATRET								
STATISTIKK 2008-2012: AKTIVITET/PUBLIKUM/BILLETTINNTEKTER/RESULTAT/FRI EGENKAPITAL								
Regnskapstall	2008	2009	2010	2011	2012	Gjennomsnitt		
(Ibsenfestival/Samtidsfestival)	IF	SF	IF	ICON	IF	2008-2012		
Hovedscenen								
Antall forestillinger	237	218	235	208	228	225		
Antall publikummere	136 239	121 436	135 291	109 676	130 613	126 651		
Billettinntekter (1000 kr)	26 192	24 314	30 133	24 659	28 455	26 751		
Antall premierer	6	5	6	4	6	5		
Amfiscenen								
Antall forestillinger	204	193	201	215	223	207		
Antall publikummere	30 867	27 242	30 871	31 676	37 570	31 645		
Billettinntekter (1000 kr)	5 325	4 890	5 846	5 709	6 752	5 704		
Antall premierer	5	5	5	5	5	5		
Torshovteatret								
Antall forestillinger	137	174	75	141	136	133		
Antall publikummere	14 714	13 485	9 970	18 017	17 962	14 830		
Billettinntekter (1000 kr)	2 029	1 531	1 601	2 343	2 509	2 003		
Antall premierer	4	4	2	6	3	4		
Andre scener								
Antall forestillinger	89	95	139	139	147	122		
Antall publikummere	4 170	6 946	9 258	9 179	8 974	7 705		
Billettinntekter (1000 kr)	425	333	660	706	721	569		
Antall premierer	3	2	4	4	3	3		
Turnéer og gjestespill								
Antall forestillinger	70	33	19	47	76	49		
Antall publikummere	21 236	6 340	2 501	3 951	12 580	9 322		
Billettinntekter (1000 kr)								
Lukkede forestillinger								
Antall forestillinger	34	43	38	66	43	45		
Antall publikummere	5 139	7 948	7 113	9 716	8 793	7 742		
Billettinntekter (1000 kr)	144	295	344	345	318	289		
Totaler								
Antall forestillinger	771	756	707	816	853	781		
Antall publikummere	212 365	183 397	195 004	182 215	216 492	197 895		
Antall publikum egne scener	191 129	177 057	192 503	178 264	203 912	188 573		
Billettinntekter (1000 kr)	34 115	31 363	38 584	33 762	38 755	35 316		
Antall egne premierer	18	16	17	19	17	17		
Arsresultat	1 511 167	-717 000	5 230 000	793 000	-969 000	1 169 633		
Utvikling fri egenkapital	12 539 000	11 822 000	17 051 000	17 845 000	16 873 000			
Egenkapitaloppbygning over perioden						5 848 167		

NATIONALTHEATRET

Salgs- og aktivitetsstatistikk	2012				2011			
	Antall forest.	Antall publ.	Besøks-%	Bill.innt. i 1000 kr.	Antall forest.	Antall publ.	Besøks-%	Bill.innt. i 1000 kr.
Sammendrag								
Hovedscenen	228	130 613	80,6%	28 335	208	109 676	74,7%	24 659
Amfiscenen	223	37 570	86,5%	6 752	215	31 676	77,5%	5 709
Torshovteatret	136	17 962	85,5%	2 509	141	18 017	74,1%	2 343
Malersalen	88	5 023	95,0%	546	92	5 167	92,2%	543
Andre lokaler	46	3 631		176	38	3 801		151
Lukkede forestillinger	43	8 793		318	66	9 716		345
Omvisninger	13	320		20	9	211		12
Sum egne lokaler	777	203 912	82,6%	38 655	769	178 264	75,7%	33 762
Turnéer, gjestespill og samarbeidsprosjekter	76	12 580			47	3 951		
Grand total	853	216 492		38 655	816	182 215		33 762

2010				2009				2008			
Antall forest.	Antall publ.	Besøks-%	Bill.innt. i 1000 kr.	Antall forest.	Antall publ.	Besøks-%	Bill.innt. i 1000 kr.	Antall forest.	Antall publ.	Besøks-%	Bill.innt. i 1000 kr.
235	135 291	79,4%	30 133	218	121 436	76,1%	24 314	237	136 239	77,4%	26 192
201	30 871	81,9%	5 846	193	27 242	76,1%	4 890	204	30 867	79,3%	5 325
75	9 970	78,6%	1 601	174	13 485	71,0%	1 531	137	14 714	75,3%	2 029
84	5 120	99,9%	615	49	2 854	95,5%	283	57	3 092	89,0%	321
39	3 873		31	25	3 535		16	13	764		88
38	7 113		344	43	7 948		295	34	5 139		144
16	265		14	21	557		33	19	314		16
688	192 503	80,4%	38 584	723	177 057	76,0%	31 363	701	191 129	77,7%	34 114
19	2 501			33	6 340			70	21 236		
707	195 004			756	183 397			771	212 365		34 114

Salgsstatistikk pr. 31. desember 2012

	Antall forest.	Budsj.	Antall publ.	Gj.snitt pr. forest.	Besøks-%	Budsj. %	Bill.innt. i 1000 kr.	Budsjett	Avvik	Gj.sn. innt. pr. forest.	Gj.snitt pr. bill. i kroner
HOVEDSCENEN											
Rockeulven	26	26	19 185	738	99,0 %	85 %	4 297	3 695	602	165	223,96
Forvandlingen	25	26	17 910	716	93,1 %	60 %	3 794	2 550	1 244	152	211,81
Anna Karenina	30	41	13 168	439	59,3 %	75 %	3 130	5 026	-1 896	104	237,68
Skolerevy	2	2	1 457	729	98,0 %	75 %	145	120	145	132	181,72
Kunst	4		2 303	576	77,5 %		591		591	148	256,73
Abigails party	23	37	8 695	378	54,6 %	75 %	1 653	4 536	-2 883	72	190,16
Source of Summer	1	1	567	567	88,5 %	75 %	50	122	-72	50	87,86
Vildanden	29	45	12 219	421	71,3 %	75 %	2 376	5 517	-3 141	82	194,42
De foreldreløse	3		1 050	350	51,1 %		153		153	51	145,36
Kafka	3		1 322	441	64,3 %		220		220	73	166,59
Folk og røvere i Karde....	74	53	48 394	654	88,5 %	85 %	11 520	7 699	3 821	156	238,06
FN- Dagen	1		739	739	100,0 %						
Ibsenfestivalen gjestespill	7	7	3 604	515	77,5 %	50 %	406	546	-140	58	112,77
SUM HOVEDSCENEN	228	238	130 613	573	80,6 %	77 %	28 335	29 811	-1 357	125	217,85
									Budsj. gj.snitt pris		220,00
AMFISCENEN											
Minus 2	12	4	2 291	191	96,4 %	80 %	518	127	391	43	226,10
Kunst	14	16	2 753	197	98,3 %	75 %	634	475	159	45	230,31
Twilight Bar	12	20	1 252	104	59,3 %	60 %	180	475	-295	15	143,99
Frk. Julie	32	70	5 437	170	85,8 %	75 %	1 075	2 079	-1 004	34	197,70
Entropi	29	23	5 016	173	85,0 %	85 %	1 087	774	313	37	216,68
Babettes gjestebud	20	9	3 407	170	86,6 %	80 %	796	285	511	40	233,64
Kondolerer	44	7	8 617	196	98,0 %	80 %	1 022	111	911	23	118,62
Sokrates forsvarstale	20	29	3 921	196	97,9 %	75 %	841	861	-20	42	214,47
Ibsenfestivalen gjestespill	9	7	1 421	158	86,3 %	60 %	142	154	-12	16	99,88
Peer på en pall Showbox	1		150	150	100,0 %						
Om Peer	10		952	95	48,1 %		137		137	14	143,48
Disputten	16	30	1 732	108	62,0 %	65 %	256	772	-516	16	147,64
Jeg svarte på en drøm	4		621	155	89,0 %		65		65	16	104,64
SUM AMFISCENEN	223	215	37 570	169	86,5 %	75 %	6 752	6 113	639	30	180,45
									Budsj. gj.snitt pris		191,00
TORSHOV											
Kondolerer	9	7	1 572	175	97,0 %	80 %	147	98	49	16	93,81
Chet Baker spiller ikke her	1		175	175	100,0 %						
Jåtåkdag	23	25	3 763	164	90,9 %	75 %	590	492	98	26	156,87
Torshov Trippel	6		520	87	86,7 %						
Håndtering i Spokane	36	37	4 062	113	77,8 %	75 %	619	728	-108	17	152,37
White rabbit	1		40		80,0 %						
Kafka	7	9	1 225	175	97,8 %	75 %	187	177	10	27	153,01
Peer Gynt	53	40	6 605	125	79,4 %	75 %	965	1 050	-85	18	146,03
SUM TORSHOV	136	118	17 962	132	85,5 %	75 %	2 509	2 545	-35	19	141,36
									Budsj. gj.snitt pris		150,00
MALERSALEN											
Entropi	26	30	1 572	60	99,1 %	90 %	185	178	7	7	117,95
Merry-og-round	3		172	57	94,0 %		16		16	5	93,02
Jeg forsvinner	38	20	2 088	55	90,1 %	75 %	232	99	134	6	111,22
Om Hamlet	1		61	61	100,0 %						
Ibsenfestivalen gjestespill	3		179	60	98,0 %	75 %	12		13	4	67,04
Odysseen	17	16	951	56	91,7 %	75 %	100	79	20	6	104,54
SUM MALERSALEN	88	66	5 023	57	95,0 %	82 %	546	356	191	6	109,85
									Budsj. gj.snitt pris		76,00

ANDRE SCENER

Ibsen-quiz	1	70	70	87,5 %					
Ibsenstunt	4	128	32	40,0 %	6	6	2		46,88
Ibsenfestivalen gjestespill	5	624	125		43	44	9		70,51
Foaje	1	69	69	69,0 %					
Peer på en pall	1	182							
Omvisninger	13	320							
På scenekanten	22	1 440							
Hakkebakkekrakket	7	831	119	99,2 %	95	95	14		114,12
Fatzer	2	287	144	95,7 %	32	32	16		111,50
Utstillinger: Amy Arbus Egner 100, DNB-samtid	3								
SUM ANDRE SCENER	59	3 951			176	177	9		87,52

Til sammen	734	637	195 119		38 318	38 825	-389		
Budsjett avgiftsbilletter						1 000			
Buffer						-1 741			
TOTALT	734	637	195 119		38 318	38 084	352		

Lukkede forestillinger

Hovedscenen	15	6 122			177				
Amfi	10	1 207			67				
Torshov	8	943			37				
Bakscenen	1	60							
Malersalen	9	461			36				
SUM LUKKEDE	43	8 793			318				

TOTALT DES. 2012	777	637	203 912		38 636	38 084	670		
-------------------------	------------	------------	----------------	--	---------------	---------------	------------	--	--

Turneer og gjestespill

Babettes gjestebud	24	2 556	Turne Norge						
Babettes gjestebud	1	153	Burkina Faso						
Entropi	26	4 105	Turne Norge						
Entropi	2	162	Wiesbaden						
Kondolerer	12	4 033	Turne Norge						
Jeg svarte på en drøm	4	284	Dramatikkens hus og Stavanger						
En kropp	4	207	Dramatikkens hus						
Sokrates forsvarstale	3	1 080	Festspillene i Bergen						
Sum tuneer og gjestespill	76	12 580							
Total inkl turneer/gjestespill	853	216 492							

Folk og røvere i Kardemomme by

Digital overføring til 30 kinoer i Norge	5 000
--	-------

Transmisjon

NRK 1 26.12.12	201 000
NRK Super 29.12.12	39 000
NRK Super 30.12.12	22 000
Total transmisjon	262 000

NATIONALTHEATRET SAMARBEIDSPRODUKSJONER 2008-2012

2008:

Samarbeidsprosjekt 1: Ibsenfestivalen 2008

Samarbeidspartner(e):

- Det Åpne Teater
- Senter for Ibsenstudier
- Skien kommune
- Utenriksdepartementet

Beskrivelse av samarbeidets art:

Ibsenfestivalen 2008 var den ellefte i rekken siden 1990. Programmet var konsentrert om teatrets egne scener og strakk seg over 17 dager f.o.m. 28. august t.o.m. 13. september.

Festivalen var vertskap for 8 gjestespill fra 6 land (Tyskland, Sverige, Iran, Mosambik, Ungarn og Norge). I tillegg presenterte teatret 3 egne premierer (Rosmersholm, En folkefiende og Et drømspill), 1 nypremiere (Brand) i samarbeid med Festspillene i Bergen, og 1 gjenopptagelse (Hedda Gabler). Til sammen omfattet programmet 17 titler og ca 55 forestillinger/evenementer åpne for publikum. Teatret samarbeidet om gjennomføringen av programmet med Det Åpne Teater, Skien Kommune/Ibsen Awards, Ibsensenteret og Utenriksdepartementet.

Den Internasjonale Ibsenprisen ble for første gang utdelt av komitéens leder Liv Ullmann. Utdelingen fant sted i tilknytning til forestillingen "Brand" den 31. august. Prisen på 2,5 mill. kr. gikk til den britiske instruktøren Peter Brook.

Festivalen hadde også økt internasjonal tilstrømning gjennom antallet internasjonale gjester og eksperter som søkte seg til festivalen via norske ambassader og utenriksstasjoner. Flere av gjestene deltok i seminaret "Nora's søstre" på Amfiscenen, som er del av en internasjonal seminarserie i Utenriksdepartementets regi, og som omfattet forelesninger og samtaler med bl.a. Amal Allana, Jaques Lasalle, Øystein Gullvåg Holter, Vigdis Finnbogadottir, Sameena Perzada, Helge Rønning og Hanne Tømte. I tillegg deltok bl.a. Kristin Halvorsen, Eva Bratholm og Kari Bremnes.

Oversikt over programmet:

- "Rosmersholm" - premiere på Hovedscenen 28.08.08, regi Eirik Stubø
- "Brand!" - Oslopremiere på Hovedscenen 31.08.08, regi Calixto Bieito
- "En folkefiende" - premiere på Amfiscenen 03.09.08, regi Runar Hodne
- "Et drømspill" - premiere på Torshovteatret 30.08.08, regi Sofia Jupiter
- "Hedda Gabler" - gjenopptagelse på Amfiscenen 12.09.08, regi Eirik Stubø
- "Volpone" - gjenopptagelse på Torshovteatret, ikke oppført som del av festivalen)
- "Henrik den første" - av og med Morten Jostad

Internasjonale gjestespill

- "Vildanden", Katona József Theatre, Budapest, Ungarn regi Tamás Ascher
- "Vildanden", Deutsches Theater, Berlin Tyskland, regi Michael Thalheimer
- "Matteuspasjon", Centraltheater Leipzig, Tyskland, regi Sebastian Hartmann
- "Hedda Gabler", Stockholm Stadsteater, Sverige, regi Alexander Mørk-Eidem
- "Gjengangere", Mordad Theatre Group, Teheran, Iran, regi Seyed Mohammad Hosseini
- "Nora's døtre", Teatro Avenida, Maputo, Mosambik, regi Henning Mankell

Samarbeidsprosjekt 2:**Samarbeidspartner(e):**

- Festspillene i Bergen

Beskrivelse av samarbeidets art:

Oppsetning av Ibsens "Brand" i katalaneren Calixto Bieitos regi med vårpremiere under Festspillene i Bergen og premiere på Nationaltheatrets Hovedscene den 31. august under Ibsenfestivalen. En videreføring av et flerårig samarbeid som ble startet i 2006 om fremføringen av "Skuggar" av Jon Fosse.

Samarbeidsprosjekt 3:**Samarbeidspartner(e):**

- Akt 5 / Fantastic Four (Norge)

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om uroppføring av en dramatisering av Jens Bjørneboes "Bestialitetens Historie" del 3 på Torshovteateret.

Samarbeidsprosjekt 4:**Samarbeidspartner(e):**

- Festspillene i Bergen

Beskrivelse av samarbeidets art:

Gjenoppsetning av "Eg er vinden" av Jon Fosse på Hovedscenen.

Samarbeidsprosjekt 5:**Samarbeidspartner(e):**

- Jo Strømgren Kompani

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samproduksjon av "Orkesteret" av Jo Strømgren med visninger på Amfiscenen.

Samarbeidsprosjekt 6:**Samarbeidspartner(e):**

- Damini House of Culture NORGE

- Danse og Teatersentrum
- Du Store Verden
- Fond for utøvende kunstnere
- Norsk kulturråd

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om gjestespillet "Game of Dice" fra New Delhi i India med utøvere fra danseakademiet Sadhya og Damini House of Culture. Forestillingene ble fremført på Hovedscenen, og baserer seg på et utdrag fra skapelsesberetningen Mahabaratha.

Samarbeidsprosjekt 7:**Samarbeidspartner(e):**

- Morten Jostad

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om en forestilling om stykket "Irretarabile Tempus" av Henrik Wergeland under Ibsenfestivalen i teatrets publikumsområde.

Samarbeidsprosjekt 8:**Samarbeidspartner(e):**

- POS Theatre Company

Beskrivelse av samarbeidets art:

Gjenoppsetning av "KOM !" med tekster og sanger av Allan Edwall i Øyvind Bergs gjendiktning på Amfiscenen.

Samarbeidsprosjekt 9:**Samarbeidspartner(e):**

- Oslo-Filharmonien

Beskrivelse av samarbeidets art:

Kammerkonserter i Nationatheatrets publikumsfoajé.

Samarbeidsprosjekt 10:**Samarbeidspartner(e):**

- Mordad Theatre Group (Iran)

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om en samtale "På Scenekanten" med instruktøren og oversetteren av oppsetningen "Gengangere", Seyed Mohammed Hosseini fra Mordad Theatre Group.

Samarbeidsprosjekt 11:**Samarbeidspartner(e):**

- Bydel Sagene
- Fritt Ord

Beskrivelse av samarbeidets art:

"Poetisk sone" 5 diktprogrammer på Torshovteatret med bl.a. Geir Gulliksen, Øyvind Berg, Nils Øyvind Haagensen.

Samarbeidsprosjekt 12:**Samarbeidspartner(e):**

- Oslo-Filharmonien

Beskrivelse av samarbeidets art:

: Kammerkonsserter i Nationatheatrets publikumsfoajé.

Samarbeidsprosjekt 13:**Samarbeidspartner(e):**

- Asian Arts Council
- Fritt Ord
- Oslo kommune

Beskrivelse av samarbeidets art:

Urdu Poesi Festival med presentasjon av 5 lyrikere fra Pakistan, India og Norge. Arrangementet var knyttet opp mot Oslo Kommunes Kulturnatt 2007? med omvisninger og presentasjon av Nationalteatret for publikum.

Samarbeidsprosjekt 14:**Samarbeidspartner(e):**

- Soria under Moria teater

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om presentasjon av oppsetningen "Trylledrikken" etter en bok av Michal Ende, dramatisert av Soria under Morias teatersjef Morten Joachim.

Samarbeidsprosjekt 15:

Samarbeidspartner(e):

- Riksteatret

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om oppsetningen "Jeppe på berget" av Holberg. Turné med Riksteatret på vinteren 2007 med Oslo-premiere på Hovedscenen i april.

Samarbeidsprosjekt 16:

Samarbeidspartner(e):

- Riksteatret

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om oppsetning av "To kvinner" av David Hare i Carl-Jørgen Kiønigs regi på Amfiscenen.

Samarbeidsprosjekt 17:

Samarbeidspartner(e):

- Anne Marit Jacobsen Produksjoner

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om oppsetning av "Nå - Hans Børli med kvinnehånd" av og med Anne Marit Jacobsen på Amfiscenen.

Samarbeidsprosjekt 18:

Samarbeidspartner(e):

- Senter for Ibsenstudier
- Utenriksdepartementet

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om det internasjonale seminaret Noras søstre.

Samarbeidsprosjekt 19:**Samarbeidspartner(e):**

- Skien kommune

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om arrangementet av "Ibsenstafetten" under Ibsenfestivalen hvor skoleelever presenterer utdrag fra Ibsen-oppsetninger på Amfiscenen.

2009:**Samarbeidsprosjekt 1: Samtidsfestivalen 2009****Samarbeidspartner(e):**

- Black Box Teater
- Det Åpne Teater
- Fests spillene i Bergen
- Goethe-Institut
- Ibsen Awards
- Litteraturohuset/Shakespearetidsskriftet
- Nasjonalmuseet
- Norsk Barnebokinstitut
- Transiteatret

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samtidsfestivalen 2009 fant sted i perioden 27. august til 20. september. Festivalen bestod av norske og internasjonale gjestespill i forening med egenproduserte oppsetninger, seminarer og lesninger. På samme måte som Ibsenfestivalen, er Samtidsfestivalen en møteplass for norske og internasjonale scenekunstnere. Den er viktig for utviklingen av den nyskapende scenekunsten i Norge og promoteringen av norsk scenekunst internasjonalt. I 2009 har Nationaltheatret samarbeidet med Black Box og Det Åpne Teater om programmet til Samtidsfestivalen. Samtlige arrangement og forestillinger ble gjennomført etter planen. Vi har fått utdelt positive tilbakemeldinger fra våre gjestende kompanier som roser Nationaltheatret for profesjonell gjennomføring og håndtering av festivalaktivitetene.

Egenproduksjoner under Samtidsfestivalen, Nationaltheatret:

På bunnen (av Maxim Gorkij), regi Oscaras Korsunovas

Plastilina (av Vassilij Sigarêv), regi Yngve Sundvor

Valerie Jean Solanas skal bli president i Amerika (av Sara Stridsberg), regi Kjersti Horn

Chet spiller ikke her (av Lars Saabye Christensen), regi Sophia Jupiter og Thorbjørn Harr

Screenest 9, regi Mette Brandtzeg, første presentasjon av Johan Harstads helafstens tekst

Gjestespill, samarbeid og andre arrangement på Nationaltheatret:

Das Pulverfass, av Dejan Dukowski, i Dimiter Gottscheffs regi- 11 blodige historier fra konflikten på Balkan, ledsaget av balkanorkester.

Drapene i Aalst, av Pol Heyvaert og Dimitri Verhulst, regi Per Olav Sørensen, om barnemord i Belgia.

Elephant Stories, samproduksjon med Trasitteatret og Fests spillene i Bergen, regi Tore Vagn

Lid. Holocene #4 Moscow , en punktert fotball på teaterplassen, dokupresentasjon av den byen i verden med størst konsentrasjon av billiardærer - og av fattige, fra Berlin/Brüssel ledsaget av et kammerorkester.

Rambo Solo, av Kelly Copper og Pavol Liska, Nature Theatre of Oklahoma, med Zachary Oberzan, En enmannsforestilling basert på Rambofilmen First Blood

Det Blinde Teater, galskap i teatret midt på natten, 5 tekstforfattere og snakkende drakter

Tekster av Edy Poppy, Veronika Bökelmann, Narve Hovdenakk, Shiva Falahi og Kate Pendry.

Seminar om barneteater i samarbeid med Norsk barnebokinstitutt.

Den Internasjonale Ibsenprisen til Ariane Mnouchkine; utdelingsarrangement på Hovedscenen.

Gjestespill og produksjoner på våre samarbeidsteatre:

Baron von Münchhausen, Teater Joker, fantastiske fortellinger for barn på DåT

En sko full av hendelser, egyptiske tekster, en lesning på DåT

Du tror det er slik men egentlig er det slik, om verdens tilblivelse, Janne Langaas, Barske

Glæder

Kamp Jezus; Wunderbaum, kor og musikk på Black Box

Of/Niet (eller/Ikke, av STAN, Stop, Talking, About Names)

Verk produksjoner med 3 stykker av Finn Junker (Ifigenia, Answering Machine og Dealing with Helen)

Andre arrangement:

Heddaprisen, tildeling, i samarbeid med NTO/Riksteatret.

Jan Pappelbaum, scenografiutstilling på Nasjonalmuseet for Arkitektur.

Samarbeidsprosjekt 2:

Samarbeidspartner(e):

- Festspillene i Bergen
- Transiteatret

Beskrivelse av samarbeidets art:

"ELEPHANT STORIES"

Oppsetning av Tore Vagn Lids Elephant Stories i Vagn Lids regi med vårpremiere under Festspillene i Bergen og premiere på Nationalteatrets Hovedscene under Samtidsfestivalen.

Samarbeidsprosjekt 3:

Samarbeidspartner(e):

- Soria Laboratoria/vef Morten Joachim

Beskrivelse av samarbeidets art:

"BARNE-IMPRO"

Samarbeid om improvisasjonsoppsetning for Den Kulturelle Skolesekken på Torshovteateret.

Samarbeidsprosjekt 4:**Samarbeidspartner(e):**

- Ibsen Awards
- Kulturdepartementet

Beskrivelse av samarbeidets art:

"DEN INTERNASJONALE IBSENPRISEN"

Utdelingsarrangement på Hovedscenen under Samtidsfestivalen. Prisen gikk til teaterlederen for Theatre du Soleil, instruktøren Ariane Mnouchkine fra Frankrike.

Samarbeidsprosjekt 5:**Samarbeidspartner(e):**

- Du Store Verden

Beskrivelse av samarbeidets art:

"BINTOU"

Norsk-fransk lesning av en sterk afrikansk samtidstekst av Koffi Kwahulé fra Elfenbenskysten på Malersalen.

Samarbeidsprosjekt 6:**Samarbeidspartner(e):**

- Nina Wester produksjon

Beskrivelse av samarbeidets art:

"FOR LUKKEDE DØRER"

Samarbeid om oppsetningen For lukkede dører av Jean-Paul Sartre i Nina Westers regi på Malersalen

Samarbeidsprosjekt 7:**Samarbeidspartner(e):**

- Espen Skjønberg

Beskrivelse av samarbeidets art:

"OM - HAMLET"

Samarbeid om oppsetningen Om Hamlet av og med Espen Skjønberg på Malersalen.

Samarbeidsprosjekt 8:

Samarbeidspartner(e):

- Anne Marit Jacobsen Produksjoner

Beskrivelse av samarbeidets art:

"NÅ - HANS BØRLI MED KVINNEHÅND?"

Samarbeid om oppsetning av Nå - Hans Børli med kvinnehånd av og med Anne Marit Jacobsen på Amfiscenen.

Samarbeidsprosjekt 9:

Samarbeidspartner(e):

- POS Theatre Company

Beskrivelse av samarbeidets art:

"DRAPENE I AALST"

Samarbeid om oppsetning av Drapene i Aalst av Pol Heyvert og Dimitri Verhulst om barnedrap i Belgia i Per Olav Sørensens regi på Malersalen og Amfiscenen.

Samarbeidsprosjekt 10:

Samarbeidspartner(e):

- Riksteatret

Beskrivelse av samarbeidets art:

"HAMSUNS-GATE"

Samarbeid om oppsetningen Hamsuns gate. En dramatisering av Hamsuns noveller ved Yngve Sundvor og i Sundvors regi. Turné med Riksteatret på vinteren 2009 med Oslo-premiere på Amfiscenen i februar 2009.

Samarbeidsprosjekt 11:

Samarbeidspartner(e):

- Det norske Shakespeareselskap

Beskrivelse av samarbeidets art:

I anledning 400-års jubiléet for sonettene utgivelse ble det fremført en lesning på Malersalen ved Shakespeareselskapets leder, skuespiller Ola B. Johannessen, sammen med studenter fra fakultetet for scenekunst ved Kunsthøgskolen i Oslo.

Samarbeidsprosjekt 12:**Samarbeidspartner(e):**

- Soria under Moria teater

Beskrivelse av samarbeidets art:

"TRYLLEDRIKKEN"

Samarbeid om presentasjon av oppsetningen Trylledrikken etter en bok av Michal Ende, dramatisert av Soria under Morias teatersjef Morten Joachim.

Samarbeidsprosjekt 13:**Samarbeidspartner(e):**

- Goksøyr/Martens

Beskrivelse av samarbeidets art:

"SALONG"

Samarbeid om oppsetningen Salong av Camilla Martens og Toril Godksøyr i deres regi på Torshovteatret.

Samarbeidsprosjekt 14:**Samarbeidspartner(e):**

- Norsk Barnebokinstitut

Beskrivelse av samarbeidets art:

"REISEN TIL BARNESTJERNEN"

et seminar om barneteater under Samtidsfestivalen på Malersalen.

Samarbeidsprosjekt 15:**Samarbeidspartner(e):**

- Telenor

Beskrivelse av samarbeidets art:

"TELENORS KULTURPRIS"

Samarbeid om utdeling av Telenors Kulturpris fra teatrets hovedscene. Prisen gikk i 2009 til Liv Ullmann.

Samarbeidsprosjekt 16:

Samarbeidspartner(e):

- Riksteatret

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om oppsetning av "To kvinner" av David Hare i Carl-Jørgen Kiønigs regi på Amfiscenen.

2010:

Samarbeidsprosjekt 1:

Samarbeidspartner(e):

AD HOC Konsertserie

Beskrivelse av samarbeidets art:

Konsserter med følgende artister: Anbjørg Lien, Bjørn O. Rasch, Lars Lillo Stenberg, Frikar, Georg Reiss og Morten G. Larsen, Harrys Gym, Joachim Kwetzinsky og Johannes Martens, Kåre Conradi med storband, The Source of Summer, Unni Løvlid Trio med Draup, Ung Rock.

Samarbeidsprosjekt 2:

Samarbeidspartner(e):

Thea Stabell

Beskrivelse av samarbeidets art:

Teateroppsetningen "Babettes Gjestebud"

Samarbeidsprosjekt 3:

Samarbeidspartner(e):

Ibsenmuseet

Beskrivelse av samarbeidets art:

Iscenesatt lesning under Ibsenfestivalen. Zakia Khairoum, Lena Steimler og Barthold Halle.
Regi: Barthold Halle

Samarbeidsprosjekt 4:

Samarbeidspartner(e):

Dramatikkens Hus

Beskrivelse av samarbeidets art:

Prosjektet DeSK under Ibsenfestivalen; lesning av tekst av kvinnelige forfattere som var samtidige med Ibsen.

Samarbeidsprosjekt 5:

Samarbeidspartner(e):

Nasjonalbiblioteket

Beskrivelse av samarbeidets art:

Festforestillingen "Bjørnson i 100" i Per Olav Sørensens regi.
Som en del av Bjørnson-jubileet 2010.

Samarbeidsprosjekt 6:

Samarbeidspartner(e):

Nordland Teater og Nationaltheatret

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om oppsetning av Dario Fo's "Ekteskap på vidt gap".
Forestillinger på Nationaltheatret, Nordland Teater og turné i Nordland.

Samarbeidsprosjekt 7:

Samarbeidspartner(e):

Norsk Wrestlingforbund

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om oppsetning av Elfride Jelineks "Et sportsstykke"
på Hovedscenen.

Samarbeidsprosjekt 8:

Samarbeidspartner(e):

Toralv Maurstad

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om oppsetning av forestillingen "En aften med Peer Gynt" av og med Toralv Maurstad.

Samarbeidsprosjekt 9:

Samarbeidspartner(e):

Riksteatret

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om gjestespill fra Riksteatret med oppsetningen "Lang dag ferd mot natt" av Eugene O'Neill med Liv Ullmann i en av hovedrollene. På hovedscenen.

Samarbeidsprosjekt 10:

Samarbeidspartner(e):

Skien kommune

Beskrivelse av samarbeidets art:

Ibsenstafetten. Samarbeid med StøpeSkien, Teater Ibsen og DnB NOR om visning av vinnerne fra stafetten blandt vidergående skole i hele Norge. På amfiscenen under Ibsenfestivalen.

Samarbeidsprosjekt 11:

Samarbeidspartner(e):

Grusomhetens Teater

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid under Ibsenfestivalen om oppsetning av Ibsens "Fjeldfuglen" på Hausmania i Oslo.

Samarbeidsprosjekt 12:

Samarbeidspartner(e):

Røde Rom

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid under Ibsenfestivalen om oppsetning av "Når vi døde vaagner" på Vår Frelses Gravlund i Oslo.

Samarbeidsprosjekt 13:

Samarbeidspartner(e):

Kuratorene Elsiabeth Byre og Susanne Ø. Sæthre

Beskrivelse av samarbeidets art:

Performance-oppsetning under AD HOC på forscenen.
Med bl.andre Bendik Giske, Nils Bech, Elna Hageman, Toril Wrånes, Monica Winther.

Samarbeidsprosjekt 14:

Samarbeidspartner(e):

Espen Skjønberg

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om oppsetning av stykket "Om Hamlet" av og med Espen Skjønberg. På Malersalen.

Samarbeidsprosjekt 15:

Samarbeidspartner(e):

Telenor

Beskrivelse av samarbeidets art:

Arrangementet Telenors Kulturpris 2010 på Hovedscenen. Prisen gikk til kunstneren Olafur Eliasson.

Samarbeidsprosjekt 16:

Samarbeidspartner(e):

Ingun Bjørnsgaard Prosjekt

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om visning av danseforestillingen "Sjøen" i prøveperioden. Under Ibsenfestivalen på Amfiscenen.

Samarbeidsprosjekt 17:

Samarbeidspartner(e):

Litteraturhuset, Nationalteatret og Riksteatret

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om oppsetning av det nye stykket "Ørkenstormer" av Torvald Steen og Tariq Ali på Litteraturhuset.

Samarbeidsprosjekt 18:

Samarbeidspartner(e):

Oslo Domkirke

Beskrivelse av samarbeidets art:

Samarbeid om fremførelse av programmet "Tro og tvil" i forbindelse med gjenåpningen etter restaureringen av Oslo Domkirke våren 2010.

(sic: I 2010 er ikke Ibsenfestivalen oppført som et eget samarbeidsprosjekt)

2011:**1. Thea Stabell**

Samarbeidsproduksjon "Babettes Gjestebud" av Karen Blixen. Vist på Malersalen, Amfiscenen og på turne. Regissør: Terje Strømdahl.

2. Goksøyr / Martens

Samarbeidsproduksjon "Foreldremøte" av Torill Goksøyr og Camilla Martens med disse som regissører. På Malersalen.

3. Akademia/Media

Lesninger og diskusjoner med publikum om tematikk knyttet til aktuelle produksjoner i teatret: Foaje 1: Trær som faller: Journalist Ida Lou Larsen i fordypningssamtale med regissør Yngve Sundvor og skuespillerensemblet. Foaje 2: Othello: Journalist Inger Merete Hobbestad og sosialantropolog Thomas Hylland Eriksen i samtale med skuespillerne Magnus Roosmann (Othello) og Hernik Rafaelsen (Iago) om å være fremmed i kulturen man tilhører. Foaje 3: Jeanne d'Arc: "Er det en legning å være politisk engasjert?" Programleder Hannah Wozene Kvam i panel med representanter for Unge Venstre, Sosialistisk Ungdom, KrFU, FrpU, Senterungdommen, Unge Høyre og Oslo Arbeiderparti. Foaje 4: Twilight Bar: Professor Bernt Hagtvet og skuespillerensemble om forfatteren Arthur Koestler.

4. Dramatikkens Hus

Samarbeidsproduksjon "I år skal det være moderne" på Malersalen. Regissør Kai Johnsen fra Dramatikkens Hus.

5. Fabula Rasa

Samarbeidsproduksjon "Istalia" på Amfiscenen av Nina Ossavy, Marius Kolbenstvedt og Iben Ossavy Kolbenstvedt, og med Ossavy og Kolbenstvedt som regissører. Nyskrevet dramatik for barn.

6. Landslaget Drama i Skolen

"Klassikere i klasserommet" - en kursdag på Malersalen for lærere i videregående skole om oppsetningen Othello. Også i samarbeid med Det norske Shakespeare selskapet.

7. Feelgood Scene Film og TV AS

Samarbeidsproduksjon "Kondolerer" av og med Else Kåss Furuset og med Arvid Ones på regi. Torshovteatret.

8. Espen Skjønberg / POS Theatre Company

Samarbeid om turneforestilling "Om Hamlet".

9. Societas Raffaello Sanzio, Italia

Stor internasjonal samproduksjon med Societas Raffaello Sanzio om regissøren Romeo Castelluccis oppsetning "On the Concept of the Face, regarding the Son of God. Turne til 16 hovedsteder i Europa på velrenommerte teatre og festivaler i London, Madrid, Oslo (Nationaltheatret), Moskva, Amsterdam, Athen, Barcelona, Avignon, Zurich, Wrocław, Venezia, Paris, Rennes, München og Villeneuve d'Ascq. Samproduksjonen ble vist på 54 forestillinger i utlandet med et totalt publikumstall på 23030. Samproduksjonen er et godt eksempel på at Nationaltheatret bruker ressurser på internasjonalt samarbeid.

10. Dramatikkens Hus, Scheiblers Legat

Samarbeidsprosjektet "Papirløse fortellinger" hvor skuespillere ved Nationaltheatret møter papirløse flyktninger og deres historier foran publikum.

11. Kunsthøgskolen i Oslo

Oppsetning av "Sonic Hamlet" av Morten Cranner på Malersalen. Inngår i Cranners Forestillingen er en del av Morten Cranners stipendiatarbeid The Acoustic Act, der bruken av musikk og lydproduserende scenografi er en viktig del av historiefortellingen.

12. The Source

Samarbeid om forestillingen "Source of Summer" på Hovedscenen. Konsert med The Source 10. juni på Hovedscenen. Kvartetten Source inviterer gjesteartister fra arabisk, indisk og vestlig musikktradisjon i samarbeid med skuespillere fra Nationaltheatret.

13. Telenor

Samarbeid om forestilling med artister fra hele verden ved utdeling av Telenors Kulturpris for 2011. Prisen gikk til KORK.

14. Giselle Vienne

Internasjonal samproduksjon med kompaniet til scenekunstneren Giselle Vienne om oppsetningen "This is how you will disappear". Turne i Norge, Tyskland, Frankrike, Holland, Østerrike og Japan. Forestillinger ved BIT Teatergarasjen i Bergen og på Nationaltheatret. Samproduksjonen ble vist på 16 forestillinger i utlandet med et totalt publikumstall på 5086. Samproduksjonen er et godt eksempel på at Nationaltheatret bruker ressurser på internasjonalt samarbeid.

15. Nordic Black Theatre m. fl.

Nordic Black Theatre presenterte i samarbeid med Nationaltheatret, Dramatikkens Hus, Det Norske Kirke i Oslo og FN Sambandet oppsetningen "22:13 - Destination Africa av Olemic Thommessen i Trefoldighetskirken i Oslo. Stykket handler om de dramatiske siste dagene til daværende generalsekretær i FN, Dag Hammarskjöld i Kongo, 1961. Skuespillere fra Nationaltheatret og Nordic Black Theatre møter musikere fra Sør Af

2012:

1. Teater Ibsen

Samproduksjon om oppsetningen "Entropi" av Christopher Nielsen med oppføring på Malersalen og Amfiscenen, samt turné i Vestfold og Telemark. Regi: Anders T. Andersen, Skuespillere:

2. Thea Stabell

Samarbeidsproduksjon "Babettes Gjestebud" av Karen Blixen. Vist på Amfiscenen og på turne. Regissør: Terje Strømdahl.

3. Danse- og Teatersentrum

**Samarbeid om seminaret "Det Andre Øyet":
Ibsen/Norge i Tyskland og tysk regiteater**

Ragnhild Gjefsen: Norge/Ibsen i Tyskland - et historisk overblikk. Om tysk regiteater.
 Thomas Irmer: Om dokumentaren om Vinge&Müller. Rimini Protokoll: Om 100%Ibsen
 Panel: Helgard Haug og Daniel Wetzel (Rimini Protokoll), Herbert Fritsch, Therese
 Bjørneboe, Thomas Irmer. Shannon Jackson, Moderator: Karoline Skuseth
Tysk teaters innflytelse på norsk teater.
 Innledning ved Tore Vagn Lid: Tysk teater i dag og de siste 20 år.
 Panel: Therese Bjørneboe, Tore Vagn Lid, Knut Ove Arntzen, Eirik Stubø
 Moderator: Ragnhild Gjefsen

4. **Neil Hancock**
 Et internasjonalt samarbeid om Peer Gynts historie opp mot skuespillernes.
 Regi: John Gould Rubin, Skuespillere: Neil Hancock, Anna Gutto, Heidi Goldman, Per
 Frisch, Herman Sabado og Kjersti Botn Sandal
5. **Dramatikkens Hus**
 Samarbeidsproduksjon om oppsetningen "En Kropp" av Geir Gulliksen med
 oppføringer på Dramatikkens Hus (og på Torshovteatret i januar 2013).
 Regi: Runar Hodne, Skuespillere: Maria Henriksen, Ole Johan Skjelbred og Henrik
 Rafaelsen.
6. **FN-Sambandet**
 FN-Dagen / Program med utdrag fra Folk og Røvere i Kardemomme by.
7. **Vesturport Theatre Company, Reykjavik**
 Samarbeid med Vesturport Theater Company fra Reykjavik om oppsetningen av
 Kafkas "Metamorphose"/"Forvandlingen" i instruktøren og skuespilleren Gisli Ørn
 Gardarssons bearbeidelse og regi. Tilrettelagt på norsk og oppført på Hovedscenen
 med skuespillere fra Nationaltheatret og Island.
8. **Dramatikens Hus**
 Samarbeidsproduksjon med visninger av "Jeg svarte på en drøm" på Amfiscenen.
 Idé og manus: Siv Svendsen Bearbeidelse: Marte Wexelsen Goksøyr, Johannes Dahl
 og Siv Svendsen Regi: Johannes Dahl Scenografi: Inger Astri Kobbevik Med Marte
 Wexelsen Goksøyr, Eindride Eidsvold og Siv Svendsen.
9. **Feelgood Film & TV**
 Samarbeidsproduksjon "Kondolerer" av og med Else Kåss Furusetth og med Arvid
 Ones på regi. Amfiscenen.
10. **Akademi for scenekunst i Fredrikstad**
 Samarbeid om visning av skuespillerelevens avgangsoppsetning "Merry-go-round";
 en bearbeidelse av Arthur Schitzlers "Runddans" med PJ Harvey's musikk
11. **KHIO**
 Samarbeid om oppsetning av Homers "Odysseen" i Morten Cranners bearbeidelse og
 regi på Malersalen. Forestillingen er en del av Morten Cranners stipendiatarbeid "The
 Acoustic Act" der bruken av musikk og lydproduserende scenografi er en viktig del av
 historiefortellingen.
12. **Espen Skjønberg**
 Samarbeid om visning av Skjønbergs oppsetning "Om Hamlet" for Det Norske
 Shakespeare Selskap på Malersalen.

13. Teater Joker

Samarbeid om produksjon av oppsetningen "Peer på en pall" under Ibsenfestivalen i Peer Gynt- parken på Løren og på Amfiscenen. Bearbeidelse av Ibsens "Peer Gynt" i Nils Peter Underlands regi. Skuespillere: Kari Ramnefjell, Guri Glans, Haakon Strøm, Stig Zeiner-Gundersen, Seda Witt og Sindre Strand Offerdal.

14. Festspillene i Bergen

Samarbeid om produksjon av Platons "Sokrates forsvarstale" Oversatt av Terje Nordby. Bearbeidelse av Bibbi Moslet. Regi: Stein Winge. Skuespillere: Toralv Maurstad, Per Egil Aske, Nils Golberg Mulvik.

15. The Source

Samarbeid om forestillingen "Source of Summer" på Hovedscenen. Konsert med The Source på Hovedscenen. Kwartetten Source inviterer gjesteartister fra arabisk, indisk og vestlig musikktradisjon i samarbeid med skuespillere fra Nationalteatret.

16. Dramatikkfestivalen

Samarbeid om produksjon av oppsetningen "Tilbakekomstene" av Fredrik Brattberg. Dramatikeren mottok den norske Ibsenprisen i 2012 for stykket. Regi: Tyra Tønnessen, skuespillere: Nils Johnson, Liv Bernhoft Osa og Eivind Nilsen Salthe.

17. DNB

Samarbeid om utstilling av utvalgte verker fra DNB's samling av 70-tallskunst.

18. Ibsenfestivalen 2012

Samarbeid med: Rimini Protokoll, Utenriksdepartementet, Ibsen Awards, Danse- og Teatersentrum. Black Box, Teater Visjoner, Ibsenmuseet, Goethe Instituttet, Senter for Ibsenstudier, fotokunstneren Amy Arbus, DNB, Selvaag Gruppen.

Notat vedr. Den Kulturelle Skolesekken og gratisprinsippet

7. mai 2013, Nationalteatret

For Nationalteatret er skolene den viktigste kanal for formidling til barn og unge på tvers av sosiale og kulturelle skillelinjer. For å sikre kvalitet og mangfold i tilbudet gjennom Den kulturelle skolesekken er det derfor viktig at det legges bedre til rette for bred formidling av produksjoner i teatret.

Det er helt vesentlig at elevene får oppleve hele teatermaskineriet og forestillingen der den spilles; på en profesjonell scene. For en fullstendig teateropplevelse er det også helt avgjørende at vi utarbeider et godt pedagogisk opplegg knyttet til teaterforestillingen. Samlet bidrar dette til å senke terskelen for fremtidige besøk

Vurdering av DKS slik den fungerer for teatret i dag:

Den kulturelle skolesekken har ført til at mange flere barn og unge får oppleve profesjonell scenekunst i skolen.

På den annen side har kombinasjonen av gratisprinsippet og Den kulturelle skolesekken ført til at skolenes besøk ved institusjonene reduseres og ved noen skoler faller helt bort. (Dette er beskrevet i rapport levert departementet fra NTO høsten 2008. Undersøkelsen ble gjort av Perduco AS blant ledere for grunnskoler og videregående skoler i Norge. Undersøkelsen beskrev gratisprinsippet og skolenes teater-, opera-, og konsertbesøk). For de institusjonene som helt eller delvis blir stående utenfor Den kulturelle skolesekken, svekkes dermed grunnlaget for formidling til barn og unge betraktelig.

Gratisprinsippet har ført til at besøk ikke kan gjennomføres da det stopper opp ved behov for midler til transport. Det er ikke alltid det finnes penger til både teater og transport. Det medfører at skoler som tidligere har kunnet besøke oss ikke har mulighet til å prioritere det lenger. Det er en klar utvikling at elevbesøk fra kommuner utenfor Oslo/Akershus er redusert.

I 2012 etablerte Kulturdepartementet en ordning for elvebesøk i institusjonene etter initiativ blant annet fra Nationalteatret. Dette er en støtteordning som skal legge til rette for elevbesøk i institusjonene, uavhengig av DKS og gratisprinsippet. Vi forventer at dette vil bidra vesentlig til elvebesøk i teatrene, særlig i kommuner utenfor Oslo/Akershus.

Det er store forskjeller mellom fylkeskommunenes/kommunenes forvaltning av ordningen og det er store variasjoner i samarbeidet mellom Den kulturelle skolesekken og institusjonene i de ulike fylkene. I noen tilfeller fungerer samarbeidet godt, mens utfordringene er store i andre deler av landet. Nationalteatret samarbeider i hovedsak med DKS i Oslo og nå nylig med DKS Akershus.

Utfordringer i samarbeidet med DKS og evt. hindringer for samarbeid:

- Det oppleves som en **uklar rollefordeling** mellom institusjonene og Den kulturelle skolesekken, med tilfeller der Den kulturelle skolesekken overstyrer institusjonenes kvalitetsvurderinger.
- Kriterier knyttet til **pris og format** overstyrer krav om kvalitet. Vi kan ikke konkurrere med en fri gruppe/enkeltstående skuespiller som reiser ut til skolen med sin forestilling
- **Manglende garantier** om at Den kulturelle skolesekken kjøper forestillinger og behandlingsprosedyren samsvarer dårlig med teatrets nødvendige planleggingshorisont. Tilbud må sendes inn 1. november og svar mottas primo april. Det legger ikke godt til rette for å kunne lage tilbud på fast basis eller støtte opp under teatrets ordinære spilleplan
- **Gratisprinsippet** hindrer mange skoler fra å oppsøke teaterinstitusjonen på eget initiativ.

Mulige løsninger rundt samarbeid NT / DKS og for gratisprinsippet

- **Det ville vært ønskelig** dersom det var andre måter å søke på enn for et år av gangen der man må forholde seg til kun et sett av vurderingskriterier:

Det ville være ønskelig å kunne søke f. eks med tre år som horisont uten spesifikt å knytte det til bestemte teaterforestillinger. Teatret er av den oppfatning at vi selv er i stand til å vurdere relevante teaterforestillinger både for grunnskolen og videregående skole. Videre kunne det være slik at teatret gjennom tilbudet forpliktet seg til å tilby et pedagogisk opplegg knyttet til læreplanen for trinnet, med forarbeid til forestilling, evaluering og skriftlig materiale. Dessuten ville det legge til rette for at forestillingen kunne tilbys til et større antall elever enn i dag, at det legges opp til dekning for 5000 – 7000 elever og ikke 1500 som har vært normalen de senere årene.) Da kan DKS innlemmes i mye større grad i det strategiske arbeidet og i repertoarplanleggingen, hvilket vi mener ville bedre tilbudet.

- Det kompenseres for gratisprinsippet gjennom øremerkede betalingsmidler fra kommunen til skolene for forestillinger og transport

Omfang av samarbeidet med DKS siste fem år samt beskrivelse av tilbud til skolene generelt

- **2008: Brand; for 10. klasse grunnskolen.** 2 formiddagsforestillinger. Innhold: skolebesøk med formidler, undervisningsmaterieell, forestilling og "debrief"; samtale og spørsmål til skuespillere i etterkant av forestillingen.

- **2009: Pinocchio; for 2. klasse grunnskolen** med tre formiddagsforestillinger. Innhold: skolebesøk med formidler, undervisningsmateriell, forestilling og med skuespillere i etterkant av forestillingen.
- **2010: Avslag**
- **2011: Istialia; 2. klasse grunnskolen** med 10 formiddagsforestillinger. Samarbeid med UiO og Paleontologisk institutt i forbindelse med klassetime i forkant på teatret, deretter så elevene forestilling og det var samtale og spørsmål til skuespillere i etterkant av forestillingen.
- **2012: Rockeulven**, ekstra DKS forestilling for DKS Akershus, 8. trinn
- **2012: Villanden, 3. klasse videregående skole** med to formiddagsforestillinger. Innhold: skolebesøk med formidler, undervisningsmateriell, forestilling og samtale med skuespillere i etterkant av forestillingen.
- **2013: Kondolerer**, 1 forestilling for DKS Akershus
Styrtet Engel, skal gjennomføre 3 forestillinger for 10.klasse grunnskolen til høsten Innhold: skolebesøk med formidler, undervisningsmateriell, forestilling og samtale med skuespillere i etterkant av forestillingen
- I tillegg er Nationalteatret aktiv i dialogen og samarbeidet med skolene vedr **forestillinger utenom DKS**, og har et relativt stabilt og stort antall elevbesøk utover DKS-forestillingene. Teatret utvikler også pedagogisk materiell for de mest relevante forestillingene som ikke inngår i noen for form DKS opplegg. Våren 2013, f. eks pedagogisk materiell på Diktator mot Dikter og Onkel Vanja.
Antall billetter solgt til skoler i 2012 utenom DKS var ca 11.000.

Vår ref. :10/65/ST

Dato: 19. april 2013

Til Utenriks- og forsvarskomiteén

Uttalelse fra Norsk teater- og orkesterforening om Meld. St. 19 (2012-2013) *Regjeringens internasjonale kulturinnsats*

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) har ved flere anledninger tatt til orde for en samlet gjennomgang av kunstpolitiske og utenrikspolitiske virkemidler og tiltak for å fremme internasjonalt samarbeid innenfor scenekunsten (jf. foreningens høringsuttalelse til St.meld. nr. 32 (2007-2008) *Bak kulissene* og senest i vårt innspill til statsbudsjettet 2013). Vi har særlig pekt på behovet for å vurdere ansvarsdelingen mellom Utenriksdepartementet og Kulturdepartementet.

Målet med Meld. St. 19 (2012-2013) *Regjeringens internasjonale kulturinnsats* er ”å trekke opp hovedprioriteringene for regjeringens internasjonale kulturinnsats fremover, forankret i både kulturpolitiske prioriteringer og i utenrikspolitikken. Meldingen vil belyse hvordan internasjonalisering av norsk kulturliv kan styrkes” (s. 5).

Likevel leser vi meldingen kun som en ansats til videre utredning av den samlede utenrikskulturelle innsatsen. Vi kan ikke se at det er foretatt noen helhetlig vurdering av det samlede virkemiddelapparatet som også omfatter teaterinstitusjonenes og orkestrenes vilkår for internasjonal virksomhet. Både de økonomiske og organisatoriske utfordringene er betydelige. Mens det innenfor andre områder og for andre virksomheter finnes særskilte ordninger for å fremme internasjonalisering, er dette fraværende for symfoniorkestrene og teaterinstitusjonene. Dersom det er et politisk ønske om å styrke også disse institusjonenes internasjonale arbeid og rolle, er det nødvendig å foreta en grundig gjennomgang som kan munne ut i konkrete tiltak. Dette arbeidet gjenstår.

ANSVARSDELING OG SAMORDNING MELLOM DEPARTEMENTENE

I meldingen slås det fast at både kulturpolitiske mål og arbeidet for de samlede norske interesser i utlandet ligger til grunn for regjeringens innsats for å styrke norsk kulturs internasjonale muligheter. Offentlig tilrettelegging kan begrunnes kulturpolitisk, utenriks – eller utviklingspolitisk eller næringspolitisk.

Likevel kan vi ikke se at det er foretatt noen vurdering av den politiske og forvaltningsmessige ansvarsdelingen på det utenrikskulturelle området. En slik gjennomgang er viktig for å tydeliggjøre hvilke prinsipper og hvilke formål som skal ligge til grunn for den utenrikskulturelle satsingen.

I Telemarksforskings evaluering av UD's delegerte støtteordninger, *Katedral, paviljong og børs*, anbefales en grundig utredning av den utenrikskulturelle virksomheten som helhet, særlig med tanke på en gjennomgang av forvaltningsmessig og politisk ansvarsdeling. Vi viser også til NOU

Kulturutredning 2014 hvor utvalget forutsetter at stortingsmeldingen om det utenrikskulturelle feltet avklarer hva som skal være kulturministerens internasjonale rolle og ansvarsområde. Etter utvalgets oppfatning er det ”uheldig at kulturministerens ansvarsområde skal ende ved landets grenser i en tid hvor kulturlivet i Norge i høy grad er blitt en del av internasjonale kunst- og kulturfelt”.

- *NTO etterlyser stadig en grundig utredning av den utenrikskulturelle virksomheten som helhet, herunder en vurdering av ansvarsdelingen mellom Utenriksdepartementet og Kulturdepartementet, med sikte på å tydeliggjøre mål og prinsipper for den samlede utenrikskulturelle satsingen.*

KUNNSKAPSRUNNLAGET

Meldingen tar til orde for å styrke kunnskapen om internasjonal kulturaktivitet i samarbeid med relevante kulturaktører og forskningsmiljøer. NTO støtter dette forslaget. Styrket kunnskap om ulike former for internasjonal aktivitet, kan bidra til en mer kunnskapsbasert politikk for å styrke internasjonaliseringen. Som grunnlag for videre politikktutvikling, etterlyser vi grundigere og mer nyanserte analyser av utviklingstrekk og utfordringer innenfor musikken og scenekunsten, enn de knappe og til dels generaliserende beskrivelsene vi finner i den foreliggende meldingen.

- *NTO støtter forslaget om å styrke kunnskapen om internasjonal kulturaktivitet.*

STØTTEORDNINGER FOR MUSIKK OG SCENEKUNST

Slik det påpekes i meldingen, finnes det i dag ingen særskilte støtteordninger for å stimulere det internasjonale samarbeidet i teater - og orkesterinstitusjonene. Både teatrene og orkestrene må i all hovedsak prioritere internasjonal virksomhet innenfor de årlige budsjetttrammene.

Institusjoner som mottar årlig statlig driftstilskudd har som hovedregel ikke mulighet til å søke verken UD's reisestøtteordninger eller kulturfondsmidler, herunder Kulturrådets ordning for formidling av scenekunst som skal stimulere både presentasjon av norsk scenekunst nasjonalt og internasjonalt og visninger av viktige utenlandske forestillinger i Norge. I 2008 ble Kulturdepartementets turnéstøtteordning på 4,1 mill. kr. samlet for symfoniorkestrene, DNO&B og Det Norske Kammerorkester avvirket. I følge St.prp. nr.1 (2007-2008) ble midlene ”fordelt på og lagt inn i rammetilskuddet til de orkestrene som forventes å ha slik virksomhet”. NTO hadde lenge argumentert for at midlene ikke var tilstrekkelige, og at det var behov for å styrke vilkårene for orkestrenes turnévirksomhet.

Det er ikke mulig å gjennomføre internasjonale turneer og gjestespill innenfor institusjonenes egne rammer uten at denne virksomheten går på bekostning av produksjon og formidling til publikum i Norge. Utover delvis finansiering fra arrangørene, er orkestrenes internasjonale turnévirksomhet for en stor del avhengig av ustabile sponsormidler og *ad hoc* finansiering fra UD. For teatrene er sponsormidlene marginale, og de gjestespillene som gjennomføres er for en stor del de som UD eller den enkelte utenriksstasjon finner interessante. Både orkestrene og teatrene må ofte takke nei til attraktive invitasjoner.

Samtidig er norske kostnadsrammer høye i en internasjonal kontekst, og de senere årene har de utenlandske honorarene blitt redusert som følge av finanskrisen. Dette gjør at de norske produksjonene blir dyre for utenlandske arrangører, og institusjonene må i økende grad bidra med egne midler eller skaffe tilleggsfinansiering.

Mens UD's reisestøtteordninger forvaltes på en armlengdes avstand fra departementet, er forvaltningen av de midlene som er tilgjengelige for teatrene og orkestrene delvis knyttet direkte opp mot Utenriksdepartementets politikk, og delvis personavhengig i den forstand at prioriteringene synes å følge enkelte tjenestemenns interesser, engasjement og kunnskap. Praksisen mangler med andre ord en armlengdes avstand mellom politikk/forvaltning og kunsten.

I stortingsmeldingens innledende kapitler legges det betydelig vekt på prinsippet om armlengdes avstand i kulturpolitikken. Prinsippet er forklart på følgende vis:

”Prinsippet innebærer at politiske myndigheter ikke skal styre utviklingen av kunst og kultur, men at kulturfaglige beslutninger skal fattes av organer som opererer uavhengig av sentralforvaltningen og som har den nødvendige faglige kompetansen. Et viktig poeng er å sikre at statlige myndigheter ikke legger politiske føringer for individuelle kulturaktørers faglige virksomhet og uttrykk. Myndighetene skal derimot legge forholdende til rette gjennom å trekke opp overordnede mål, foreta overordnede prioriteringer, tilrettelegge infrastruktur og fastsette omfanget av økonomisk støtte.” (s. 6)

Samtidig understrekes det i meldingen at ”statlig støtte til internasjonal virksomhet må fordeles på grunnlag av kunstnerisk kvalitet” (s. 32). Det er imidlertid ikke gjort noen helhetlig vurdering av hvilken betydning kvalitetsmålet spiller i fordelingen av midler, av hvordan armlengdesprinsippet praktiseres, eller av hvordan kulturpolitiske og utenrikspolitiske mål balanseres (utover forvaltningen av reisestøtteordningene som har vært gjenstand for en egen evaluering).

- *På denne bakgrunnen etterlyser NTO en utenrikskulturell satsing hvor armlengdesprinsippet gjelder for hele det profesjonelle musikk- og scenekunstmrådet, og hvor kunstnerisk kvalitet er det styrende kriteriet. Det er viktig at også institusjonene har kunstnerisk frihet til å planlegge internasjonal virksomhet ut fra egne premisser, og at de ikke primært er avhengige av å rette denne virksomheten direkte inn mot UD's norgesprofilering for å få realisert prosjekter.*

Slik det påpekes i meldingen, er det samtidig behov for å gjennomgå eksisterende støtteordninger for å sikre at de er best mulig tilpasset behovene innenfor hele feltet og innrettet på en måte som fremmer samarbeid mellom institusjonene og de uavhengige produksjonsmiljøene.

Vi viser også til Kulturutredningen 2014, hvor det tas til orde for at det økte samarbeidet mellom frie grupper og institusjonsteatrene bør fortsette i årene fremover, og at strukturelle hindre for dette bør fjernes. NTOs oppfatning er at det kunstneriske prosjektet må ligge til grunn for vurderingen av en søknad, og ikke hvordan søkeren som sådan er finansiert.

- *Vi mener derfor at det er behov for å gjøre en samlet vurdering av virkemidlene for å fremme internasjonalisering innenfor musikk og scenekunst, herunder UD's reisestøtteordninger og Kulturrådets ordning for formidling av scenekunst, med sikte på å utvikle støtteordninger som er søkbare også for institusjonene, og som legger til rette for samarbeid mellom institusjonene og de uavhengige produksjonsmiljøene. Samtidig bør hovedregelen om at mottakere av fast tilskudd over stasbudsjettet ikke kan søke midler fra Norsk kulturråd avvikles. Det er viktig at ordningene styrkes betraktelig, og at en slik åpning ikke går utover ressursene til de frie produksjonsmiljøene.*

NTO er positiv til at regjeringen vil "se på hvordan den fremtidige statlige innsatsen for norsk scenekunst i utlandet best kan styrkes, organiseres og målrettes". Likevel mener vi at det er behov for å utvide perspektivet og samtidig styrke den statlige innsatsen for formidling av internasjonal scenekunst i Norge. En styrket utenrikskulturell innsats må ta inn over seg at internasjonalisering handler om gjensidig utveksling.

Slik det er beskrevet i meldingen har basisfinansieringen gitt bedre produksjonsvilkår, større forutsigbarhet og bedre grunnlag for internasjonal satsing for flere ensembler. Flere av kompaniene som i dag mottar basisfinansiering co-produseres og presenteres ved de programmerende teatrene. Deres spisskompetanse og internasjonale nettverk har vært av uvurderlig betydning for å utvikle noen av de fremste norske scenekunstkompaniene de senere tiår (jf. nærmere omtale nedenfor). Det er derfor viktig at en styrking av ordninger under Kulturfondet som bidrar til økt internasjonal virksomhet følges opp med en styrking av de programmerende teatrene.

- *NTO støtter forslaget om å legge til rette for styrking av ordninger under Norsk kulturfond som bidrar til økt internasjonal virksomhet, kombinert med en styrking av de tre programmerende teatrene - Black Box Teater, BIT Teatergarasjen og Teaterhuset Avant Garden.*

Det både de programmerende teatrene og de frittstående produksjonsenhetene selv mangler er imidlertid prøve- og produksjonslokaler. Bedre produksjonsfasiliteter, nært knyttet til allerede eksisterende visningsrom og faglig assistanse, kan både bidra til å styrke kvaliteten og samtidig legge til rette for flere residensopphold og co-produksjoner i Norge.

- *NTO støtter forslaget om å legge til rette for flere produksjonslokaler for scenekunst.*

ORGANISERING OG OPPGAVEFORDELING PÅ SCENEKUNSTOMRÅDET

I dag er det Danse- og teatersentrum (DTS) som forvalter UD's støtteordninger innenfor scenekunsten. I *Katedral, paviljong og børs* påpekes det at DTS "er en organisasjon som skiller seg noe ut blant de syv forvalterorganisasjonene, både gjennom at det er en medlemsorganisasjon og gjennom at det er en organisasjon som skal arbeide for interessene til den ikke-institusjonaliserte, såkalt "frie" scenekunsten."

NTO har ingen innvendinger mot DTSs praktiske forvaltning av støtteordningene etter dagens retningslinjer. På et prinsipielt grunnlag er vi likevel kritiske til at et en interesseorganisasjon som representerer en avgrenset del av scenekunstheltet ivaretar forvaltningsoppgaver og fungerer som rådgivende organ for UD i saker som vedrører flere aktører enn medlemmene. Selv om DTS i dag er etablert som en stiftelse og presenterer seg som "et nasjonalt kompetansesenter organisert som en nettverksorganisasjon", har organisasjonen fortsatt medlemmer (medlemsnettverk) og fungerer som interesseorganisasjon for "den frie scenekunsten".

DTS representerer ikke de faste teatrene, og organisasjonens funksjon som UDs og utenriksstasjonenes formaliserte samarbeidspartner mangler dermed legitimitet og tillit blant en stor del av aktørene i scenekunstheltet. Etter at Norsk teaterunion ble nedlagt finnes det ingen samlende paraplyorganisasjon eller noe uavhengig organ à la MIC, OCA eller NORLA. Etter vårt syn er det behov for å se nærmere på mulige organisatoriske løsninger som kan bidra til en prinsipielt bedre forvaltning av offentlig støttede oppgaver på scenekunstheltet.

Vi mener det er avgjørende at det faglige ansvaret for å promotere norsk scenekunst internasjonalt ligger til et organ, eller er forankret i en form for samlende samarbeid à la tidligere Norsk teaterunion, som representerer hele den profesjonelle scenekunsten, og at UDs formaliserte samarbeidspartner på scenekunstheltet har legitimitet og tillit blant alle aktørene.

- *I meldingen varsles det at den fremtidige organiseringen av oppgavene innenfor scenekunstheltet vil bli vurdert. NTO imøteser en slik vurdering, som vi mener bør omfatte mulige organisatoriske løsninger som kan bidra til at offentlig støttede oppgaver på scenekunstheltet forvaltes av et samlende eller uavhengig organ.*

MUSIC NORWAY

Fra 1. januar 2013 er Musikkinformasjonssenteret (MIC) og Music Export Norway (MEN) slått sammen til Music Norway. I meldingen beskrives den nye organisasjonen som en "mer sammenhengende og slagkraftig organisasjon for internasjonalt musikkarbeid".

- *Det er fremdeles uklart hvilke synergieffekter som kan hentes ut av sammenslåingen. For kunstmusikkens komponister og utøvere, må det imidlertid arbeides mer systematisk og profesjonelt for profileringen av både verker og utøvere enn det både MIC og MEN har gjort inntil nå.*

SCENEKUNSTFESTIVALENE

Slik det står beskrevet i meldingen spiller festivalene en viktig rolle for internasjonaliseringen av norsk scenekunst. Flere av scenekunstheltalene har et internasjonalt orientert program og fungerer som møteplasser for norske og utenlandske scenekunstnere samtidig som de bidrar til å sette et internasjonalt søkelys på det norske scenekunstheltet. De fleste scenekunstheltalene arrangeres av institusjoner og har dermed også betydning for virksomhetenes internasjonale

kontaktflater og innvirkning på det ordinære programmet. Men fordi festivalene er integrert i institusjoner med årlig driftsstøtte, faller de som hovedregel utenfor Kulturrådets festivalstøtteordning.

- *NTO støtter forslaget om å legge til rette for videre utvikling av de internasjonalt orienterte scenekunsthospitalene.*

DE PROGRAMMERENDE TEATRENE

Vi har merket oss at meldingen anerkjenner den viktige rollen de programmerende teatrene – Black Box Teater, BIT Teatergarasjen, Teaterhuset Avant Garden og Dansens Hus – spiller for internasjonaliseringen i norsk scenekunst.

Særlig har de tre programmerende teatrene – Black Box Teater, BIT Teatergarasjen og Teaterhuset Avant Garden – en betydning for utviklingen i scenekunsten som ikke gjenspeiles i bevilgningsnivået.

De har gjennom en årrekke opparbeidet seg en internasjonal kontaktflate som i norsk sammenheng er unik. De tre teatrenes kompetanse og nettverkskontakter er etterspurt av andre norske aktører og har betydning for scenekunsthelvet over hele landet gjennom samarbeid med andre teatre og kunsthospitaler.

De programmerende teatrene presenterer både internasjonale prestisjenavn og utenlandske og norske grupper som det er gryende interesse for. Dette gir seg utslag i at internasjonale programmatører i stadig større grad viser interesse for det som skjer på teatrenes scener. Samtidig driver de programmerende teatrene et aktivt rekrutteringsarbeid. Gjennom rekrutteringsarbeidet og velutviklede internasjonale kontaktflater bidrar teatrene til at flere kompanier og forestillinger får et videre liv på den internasjonale arenaen gjennom invitasjoner til andre teaterhus og festivaler.

- *NTO støtter forslaget om å styrke tilskuddet til de programmerende teatrene.*

Oslo, 19. april 2013
Norsk teater- og orkesterforening

Bernt Bauge
styreleder

Morten Gjelten
direktør

Utdrag fra NTOs innspill av 15. februar 2011 til den varslede inkluderingsmeldingen

Utfordringer og forslag til tiltak

Skole og utdanning

Noen av de viktigste tiltakene for å fremme bredere rekruttering er knyttet til skole, kulturskoler og utdanningsinstitusjoner. Skole- og utdanningspolitiske tiltak er også med på å legge premissene for institusjonenes mangfolds- og rekrutteringsarbeid.

Institusjonene opplever store utfordringer i arbeidet med å rekruttere kvalifisert fagpersonale med ulike kulturbakgrunner, både til kunstneriske og administrative funksjoner. I arbeidet med å rekruttere kunstnere med minoritetsbakgrunn er utfordringene størst på teaterområdet. I dag utdannes det få scenekunstnere med minoritetsbakgrunn, og det mangler en tilstrekkelig underskog av talenter å rekruttere fra.

For at institusjonene skal ha mulighet til å rekruttere bredere er det behov for systematiske og langsiktige tiltak i utdanningsinstitusjonene, kulturskolene og skolene, gjerne i samarbeid med musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Skolen er en unik kanal for å gi barn og unge mulighet til å få kunnskap om og oppleve musikk og scenekunst, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn. Det er behov for å styrke de estetiske fagene i skolen og legge bedre til rette for at elevene får oppleve musikk og scenekunst, både som publikum og som medskapende.

Vi viser til NTOs innspill til Scenekunstmeldingen hvor vi mente at regjeringens kulturløft og satsing på Den kulturelle skolesekken må følges opp i utdanningspolitikken med en styrking av kunstfagene i skolen:

- Drama og dans bør bli tildelt timer i grunnskolen på lik linje med musikk og kunsthåndverk.
- De estetiske fagenes plass i lærerutdannelsen bør styrkes bl.a. ved å gjøre kunstfagene obligatoriske i almenlærerutdanningen.
- Talentutvikling i kulturskolene og samarbeidet mellom kulturskolene, grunnskolen og videregående skole bør styrkes.

Vi viser også til vedlagte innspill til Kunnskapsdepartementet av 9. desember 2008 fra NTO på vegne av 20 organisasjoner om ny **lærerutdanning og lærernes estetiske kompetanse**. De estetiske fagenes betydning for elevene som egne fag og betydningen av estetiske læringsprosesser i andre fag er vel dokumentert. Hovedpunktene i innspillet er fortsatt relevante etter lærerutdanningsreformen.

Forslag til tiltak:

- *Tilrettelegging for systematiske og langsiktige tiltak i de høyere musikk- og scenekunstutdanningene som på sikt kan bidra til et større uttrykksmangfold og et større mangfold i institusjonenes rekrutteringsgrunnlag.*
- *Stimuleringsmidler for pilotprosjekter i samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og musikk- og scenekunstinstitusjonene.*
- *Styrking av kunstfagene i skolen*
- *Styrking av kulturskolene slik at de blir tilgjengelige for flere, og tilrettelegging for utviklingsarbeid i kulturskolene for å fremme mangfold og bredere rekruttering.*

Den kulturelle skolesekken

Skolen er institusjonenes viktigste kanal for formidling til barn og unge på tvers av sosiale og kulturelle skillelinjer. For å sikre kvalitet og mangfold i tilbudet gjennom Den kulturelle skolesekken er det viktig å legge til rette for bred formidling av produksjoner både fra frie produksjonsheter og institusjonene. Det er også viktig at det legges til rette både for oppsøkende skoleturneer og for at skolene besøker institusjonene.

På den ene siden har det skjedd en formidabel økning i antall formidlede forestillinger gjennom Norsk Scenekunstbruk siden innføringen av Den kulturelle skolesekken (jf. statistikk fra Norsk Scenekunstbruk). Det er en positiv utvikling som har ført til at flere barn og unge får oppleve profesjonell scenekunst av høy kvalitet i skolen.

På den annen side har kombinasjonen av gratisprinsippet og Den kulturelle skolesekken ført til at skolenes besøk ved institusjonene reduseres og ved noen skoler faller helt bort (jf. tidligere oversendt notat om gratisprinsippet og skolenes teater-, opera-, og konsertbesøk (2008)). For de institusjonene som helt eller delvis blir stående utenfor Den kulturelle skolesekken, svekkes dermed grunnlaget for formidling til barn og unge betraktelig.

I dag er det store forskjeller mellom fylkeskommunenes/kommunenes forvaltning av ordningen og det er store variasjoner i samarbeidet mellom Den kulturelle skolesekken og institusjonene i de ulike fylkene. I noen tilfeller fungerer samarbeidet godt, mens utfordringene er store i andre deler av landet. Noen institusjoner har blitt stående helt utenfor Den kulturelle skolesekken de siste årene.

Den mest gjennomgående utfordringen er knyttet til gratisprinsippet og manglende økonomisk kompensasjon. Andre viktige utfordringer:

- uklar rollefordeling mellom institusjonene og Den kulturelle skolesekken, med tilfeller der Den kulturelle skolesekken overstyrer institusjonenes kvalitetsvurderinger,
- kriterier knyttet til pris og format overstyrer krav om kvalitet,
- manglende garantier om at Den kulturelle skolesekken kjøper forestillingene og behandlingsprosedyrer som samsvarer dårlig med institusjonenes repertoarplanlegging fører til stor uforutsigbarhet.

Flere av teatrene peker på behov for øremerkede betalingsmidler til skolene utenom Den kulturelle skolesekken for teaterbesøk og transport. Enkelte teatre er stilt overfor valget om å tilby forestillinger gratis for skolene eller slutte å produsere forestillinger for barn og unge. Dette er tydelige signaler om at Den kulturelle skolesekken på dette punktet ikke fungerer.

Norsk Scenekunstbruks nettverk fungerer i dag svært godt for formidling av produksjoner utenom institusjonene og bidrar til kvalitet og mangfold i tilbudet. En kobling av produksjoner også fra institusjonene opp mot Scenekunstbrukets nettverk og refusjonsordning, ville bidratt til å bryte ned skillene mellom institusjonen og frie produksjonsenheter og kunne bedret vilkårene for at flere produksjoner fra institusjonene ble formidlet som turnéforestillinger i Den kulturelle skolesekken, både i og utenfor eget fylke.

Forslag til tiltak:

- *Den kulturelle skolesekken gjennomgås med sikte på å finne frem til løsninger som gjør at produksjoner fra institusjonene på en bedre måte innlemmes i ordningen. Gjennomgangen bør sees i sammenheng med behovet for en større gjennomgang av tilbudet til barn og unge på landsbasis (jf. forslag fra Ressursgruppen for kulturelt mangfold om nedsettelse av en ressursgruppe for mangfoldsarbeid med barn og unge som også skal vurdere hvordan Den kulturelle skolesekken i større grad kan legge til rette for besøk hos institusjoner.) Gjennomgangen bør omfatte en samlet vurdering av skole- og utdanningspolitiske og kulturpolitiske mål og virkemidler.*
- *Det kompenseres for gratisprinsippet gjennom øremerkede betalingsmidler til skolene for forestillinger/konserter og transport.*
- *Norsk Scenekunstbruk tilføres økte midler med sikte på å styrke refusjonsordningen slik at også produksjoner fra institusjonene kan knyttes opp mot nettverket.*

Kulturelt mangfold og internasjonalisering

Internasjonal samhandling og åpne kanaler utover landegrensene er en forutsetning for å fremme kulturelt mangfold. Det er viktig for å fremme et større mangfold av ideer, holdninger og arbeidsmåter og for å fremme kompetanse innenfor et bredere spekter av kunstneriske uttrykk.

For å nå målsetningen om større mangfold, er det nødvendig å legge bedre til rette for de virksomhetene som har internasjonale ambisjoner, og samtidig oppmuntre flere til å samarbeide internasjonalt.

Vi viser til NTOs innspill til statsbudsjett for 2011 hvor foreningen ber om en samlet gjennomgang av kunstpolitiske og utenrikspolitiske virkemidler og tiltak for å fremme internasjonalt samarbeid og utveksling av scenekunst med utlandet (jf. også NTOs høringsuttalelse til St.meld. nr 32 (2007-2008) *Bak kulissene*). Dette omfatter både finansiering av institusjoner, frie produksjonsenheter, festivaler og visningsarenaer, særskilte støtteordninger, lovgivning, samt tiltak for kompetansebygging og informasjonsvirksomhet. Ikke minst er det behov for å vurdere ansvarsfordelingen mellom Utenriksdepartementet og Kulturdepartementet.

I St.meld. nr 32 (2007-2008) *Bak kulissene* er "bredt samarbeid og utveksling av scenekunst med utlandet" formulert som et *kunstpolitisk* mål knyttet til kvalitet, utvikling og fornyelse. Likevel er det i

dag Utenriksdepartementet som, ut fra utenrikspolitiske mål, har hovedansvaret for internasjonal promotering av norsk kunst. Vi etterlyser en sterkere vilje til å integrere internasjonal utveksling av scenekunst også i kunstpolitikken.

Samtidig er det behov for å gjennomgå støtteordninger og tiltak med blikk for de endringene som har skjedd i norsk scenekunst de siste tiårene. Det er viktig at verken støtteordninger eller offentlig støttede kompetanse- og informasjonstiltak bidrar til å sementere historiske skiller mellom institusjonene og frie produksjonsenheter, men at de er best mulig tilpasset behovene i hele feltet og innrettet på en måte som fremmer samarbeid, utveksling av kompetanse og informasjon på tvers av de tradisjonelle skillene mellom institusjonene og frie produksjonsenheter.

Forslag til tiltak:

- *Det gjøres en samlet gjennomgang av kunst- og utenrikspolitiske virkemidler og tiltak for å fremme internasjonalt samarbeid og utveksling av scenekunst med andre land.*

Prispolitikk

Det foreligger lite systematisk kunnskap om hvor stort hinder dagens billettpriser er for å nå et mer sammensatt publikum. Det er likevel liten tvil om at billettprisene kan være et hinder for lavinntektsfamilier, selv om flere faktorer spiller inn. Enkelte institusjoner har gode erfaringer med reduserte priser i kombinasjon med spissede og oppsøkende formidlingsprogram for bestemte grupper (jf. for eksempel Det Norske Teatrets ungdomssatsing).

Dagens krav til egeninntjening gjør det likevel vanskelig for institusjonene å redusere billettprisene. Billettinntektene er i dag den viktigste egeninntektskilden og utgjør i gjennomsnitt 60 pst av institusjonenes egeninntekter.

For eksempel ville en reduksjon av prisen på billettene til kinopris for Nationaltheatrets del resultere i en inntektssvikt på 13-15 mill. kroner per år. Hvis reduserte priser økte publikumsbelegget fra 80 til 90 pst. ville det innebære at teatret solgte ca. 25 000 flere billetter med en samlet inntekt på 2,5 mill kroner. En slik prispolitikk ville altså alene for Nationaltheatret medføre en årlig inntektssvikt på over 10 mill. kroner.

Reduserte billettpriser forutsetter økte rammetilskudd. Samtidig ville flere kommunale ordninger hvor barn og unge i vanskeligstilte familier får gratis adgang til kulturaktiviteter kunne bidra til å senke økonomiske barrierer for de med lavest inntekt.

Forslag til tiltak:

- *Økte ressurser og reduserte krav til egeninntekter som kan gjøre det mulig for institusjonene å redusere billettprisene og senke mulige økonomiske barrierer for bredere deltakelse.*

Direkte formidling

For mange institusjoner kan det være en utfordring å beholde kjernepublikummet og samtidig rekruttere nye publikumsgrupper. Slik statusrapporten ovenfor viser drives det i dag et omfattende direkte formidlingsarbeid, først og fremst overfor skoler, men også i samarbeid med andre institusjoner, organisasjoner og virksomheter. Denne typen formidlingsarbeid er svært ressurskrevende og for mange av institusjonene vil en økning i rammene være en forutsetning for å videreutvikle og styrke denne delen av formidlingsarbeidet. Noen institusjoner etterlyser også en felles kartlegging av mulige informasjons- og formidlingskanaler. Bransjen vil se nærmere på dette.

Forslag til tiltak:

- *Det bevilges økte ressurser til styrket formidlingsarbeid.*

Rom for utprøving og pilotprosjekter

For å lykkes i arbeidet med å fremme kulturelt mangfold har institusjonene behov for tid og rom for refleksjon rundt komplekse problemstillinger og utprøving av konkrete tiltak og strategier. Slikt arbeid er ressurskrevende og risikofyllt. I en overgangsfase vil det derfor være behov for stimuleringsmidler til pilotprosjekter som kan fremme langsiktig utvikling, samarbeid, kunnskap og økt kompetanse. Det er viktig at det avsettes tilstrekkelige midler til ambisiøse prosjekter som kan frembringe overførbar kunnskap for videre utvikling av samarbeidsmodeller og langsiktige mangfoldstrategier. Samtidig er det viktig at det legges til rette for samarbeid institusjonene i mellom og mellom institusjonene, frie produksjonseenheter og andre aktører.

Forslag til tiltak:

- *Det igangsettes et utviklingsprogram med søkbare midler til pilotprosjekter for å fremme kulturelt mangfold, gjerne forvaltet av Norsk kulturråd (jf. forslag fra Ressursgruppen for større mangfold).*

Styringsdialog

I statsbudsjettet for 2011 kan vi lese en retorisk dreining i retning av en mer instrumentell kulturpolitikk hvor kunstinstitusjonene i høyere grad blir betraktet som redskaper for å nå ulike samfunnspolitiske mål som sosial inkludering og fattigdomsbekjempelse. NTO stiller seg kritisk til en slik dreining og minner om at kunstinstitusjonenes samfunnsrolle nødvendigvis er forankret i kjernevirksomheten som er å produsere og formidle kunst.

Eksterne oppdrag og detaljerte politiske føringer kan lett gå utover institusjonenes kunstneriske autonomi og på sikt bidra til ensretting og tap av egenart. Kulturdepartementet har foreslått tiltak for å styrke prinsippet om armlengdes avstand mellom politiske myndigheter og Norsk kulturråd. Like viktig er det å ivareta dette prinsippet i forholdet mellom politiske myndigheter og kunstinstitusjonene.

F.o.m. 2010 har departementet innført nye resultatmål om at institusjonene skal "utvikle strategier og planer for å rekruttere og kvalifisere skuespillere og annet kunstnerisk personale med minoritetsbakgrunn", samt "utvikle strategier for et bredt publikumsarbeid som også inkluderer minoritetsbefolkningen".

Vi viser til NTOs høringsuttalelse til Scenekunstmeldingen hvor foreningen påpekte at det må utvikles langsiktige strategier for å fremme kulturelt mangfold som ikke bare sikter mot bredere etnisk representasjon, men også mot større uttrykksmangfold og mangfold i tenkning og holdninger. Resultatene av slike strategier vil være vanskelig målbare og synlige først etter noe tid. Samtidig må de nødvendigvis vurderes i et helhetlig perspektiv på institusjonens virksomhet og på grunnlag av hver enkelts institusjons egenart.

For å sikre langsiktighet og armlengdes avstandsprinsippet, bør vurderinger av institusjonenes strategier for å fremme kulturelt mangfold derfor snarere sees i sammenheng med de varslede periodiske evalueringene av institusjonenes kvalitative måloppnåelse. Slike evalueringer vil gi mer relevant og pålitelig styringsinformasjon, og vil kunne fremskaffe kunnskap som grunnlag for videreutvikling og erfaringsutveksling.

Forslag til tiltak:

- *Det utvikles et opplegg for periodiske evalueringer av institusjonene hvor kulturelt mangfold inngår som én av flere problemstillinger i et helhetlig perspektiv på den enkelte institusjonen og på grunnlag av institusjonens egenart.*

Kunnskapsbehov/forskning

Institusjonene har behov for økt kunnskap, kompetanse og erfaringsdeling i arbeidet for å fremme kulturelt mangfold og for å nå flere på tvers av sosiale og kulturelle forskjeller. Det er både behov for å gjøre eksisterende kunnskap lettere tilgjengelig og for å styrke forskningen på nærmere definerte områder, både grunnleggende forskning om endringsprosesser i samfunnet og i kultursektoren og mer direkte brukerrettet forskning som kan fungere handlingsveiledende. Institusjonene etterlyser i særlig grad økt kunnskap om erfaringer fra andre land og differensierte deltagerundersøkelser som kan gi økt kunnskap om publikumssammensetning og barrierer for deltagelse. Enkelte av de store institusjonene gjennomfører jevnlig publikumsundersøkelser. Det er likevel kostbart for hver enkelt institusjon å gjennomføre denne typen undersøkelser og mange etterlyser mer koordinerte undersøkelser.

Forsalg til tiltak:

- *Bedre tilgjengeliggjøring av eksisterende forskning og styrket forskning på nærmere definerte områder basert på en systematisk kartlegging av kunnskapsbehovene.*
- *Det gjennomføres samordnede og differensierte undersøkelser av institusjonenes publikumssammensetning og mulige barrierer for deltagelse.*

Strategi 2010 - 2014

Nationaltheatret forstår sitt oppdrag slik at vi skal:

- **ivareta den kunstneriske frihet**
- **skape scenekunst med høy kvalitet**
- **ta vare på og utforske det norske språket**
- **ta vare på og videreutvikle den nasjonale kulturarven**
- **utvikle og fremføre ny scenekunst**
- **presentere et rikt repertoar**
- **nå et så bredt og stort publikum som mulig**
- **hevde oss internasjonalt**
- **ha effektiv ressursutnyttelse**

Strategi 2010 - 2014

Overordnet målsetting:

- **Nationaltheatret skal være det ledende teatret i Norge, utvikle scenekunsten og anerkjennes internasjonalt.**

Hovedmål:

- **Nationaltheatret skal være dristig og relevant i sitt kunstneriske arbeid, og gjøre seg gjeldende på internasjonalt nivå.**
- **Nationaltheatret skal være en åpen, aktiv og engasjerende samfunnsaktør.**
- **Nationaltheatret skal være et profesjonelt og løsningsorientert teaterhus.**
- **Nationaltheatret skal være en tydelig og offensiv organisasjon.**
- **Nationaltheatret skal være en sikker og sunn arbeidsplass.**

Strategi 2010 - 2014

Nationaltheatret skal være dristig og relevant i sitt kunstneriske arbeid, og gjøre seg gjeldende på internasjonalt nivå.

Vi skal være et moderne teater.

Dette innebærer å:

- være aktuelt og engasjerende i repertoarvalget
- skape ny dramatik og nye sceniske uttrykksformer
- dyrke teaterkunstens egenart og tradisjon
- tiltrekke oss de beste kunstneriske krefter og samarbeidspartnere
- utfordre og utvikle norsk scenespråk
- kommentere vår samtid lokalt og globalt

Vi skal anerkjennes internasjonalt.

Dette innebærer å:

- skape scenekunst som gir internasjonalt gjennomslag
- utveksle impulser i det internasjonale scenekunstheltet
- være den foretrukne arena i Norge for internasjonale gjestespill
- selv bli invitert til de viktigste internasjonale teaterarenaer

Strategi 2010 - 2014

Nationaltheatret skal være en åpen, aktiv og engasjerende samfunnsaktør.

Vi skal nå et nytt publikum og ta vare på det etablerte.

Dette innebærer å:

- formidle et mangfoldig repertoartilbud
- styrke og fornye teatertilbudet til barn og unge
- distribuere teatrets forestillinger digitalt til hele landet
- forbedre teatrets tilgjengelighet, service og profesjonalitet
- forsterke og fornye kommunikasjonskanalene til publikum

Vi skal være en offensiv deltaker i kultur- og samfunnsdebatten.

Dette innebærer å:

- engasjere offentligheten i teatrets tematiske innhold
- utvikle en strategi for omdømmebygging
- aktivt påvirke opinionsbærere i samfunnet

Strategi 2010 - 2014

Nationaltheatret skal være et profesjonelt og løsningsorientert teaterhus.

Vi skal være det foretrukne teater for profesjonelle teaterarbeidere.

Dette innebærer å:

- gi den enkelte oppsetning best mulige vilkår
- engasjere nyskapende teaterarbeidere til samarbeid med teatrets ansatte
- integrere og videreutvikle teatrets festivalvirksomhet
- fornye teatrets planleggingsprosesser
- utforme dynamiske modeller for produksjon og teknikk

Vi skal bruke ressursene fleksibelt og effektivt.

Dette innebærer å:

- definere hensiktsmessige og tydelige rammer for den enkelte produksjon
- øke forståelsen for ressursbruk i forhold til teatrets totale behov
- være omstillingsdyktige og utviklingsvillige
- ha hensiktsmessig bemanning med riktig kompetanse
- tilpasse arbeidstidsordningene til teatrets behov
- ha en offensiv investeringsplan for sceneteknikk

Strategi 2010 - 2014

Nationaltheatret skal være en tydelig og offensiv organisasjon.

Vi skal skape sammenheng mellom mål, midler og prosesser.

Dette innebærer å:

- forankre klare ansvars-, beslutnings- og kommunikasjonslinjer
- befeste en tydelig felles personalpolitikk
- bruke evalueringsverktøy i alle ledd
- vinne nye og beholde etablerte samarbeidspartnere i næringslivet
- ha en sunn økonomisk drift og styrke teatrets egenkapital

Vi skal oppgradere teaterbygningen innen 2014.

Dette innebærer å:

- gjøre teaterbygningen mest mulig funksjonell for moderne teaterproduksjon
- bidra aktivt i prosjekteringen med Statsbygg
- gjøre teaterhuset mer attraktivt for publikum
- effektivisere lagring av dekorasjoner, kostymer og utstyr

Strategi 2010 - 2014

Nationaltheatret skal være en sikker og sunn arbeidsplass.

Vi skal gjøre teatret til en trygg arbeidsplass.

Dette innebærer å:

- etablere et velfungerende HMS-system
- utarbeide risikoanalyser i alle ledd
- forbedre sikkerhetsrutinene
- tilrettelegge arbeidsplassene til den enkeltes behov

Vi skal utforme leveregler basert på vårt verdigrunnlag.

Dette innebærer å:

- balansere individuell utfoldelse og fellesskapets behov
- stimulere til samarbeid preget av respekt, tillit, åpenhet og glede
- slippe de gode idéene til
- stimulere til kompetanseutvikling i hele teatret

Verdigrunnlag:

Et felles verdigrunnlag har vi fordi vi skal trives på vår arbeidsplass, føle oss trygge i vårt arbeid og frie til å skape. Dette gir det beste utgangspunktet for godt samarbeid og de beste kunstneriske resultater.

Teater handler om å ta kunsten på alvor. Teatret er på sitt beste når vårt arbeid bidrar til å verne og fremme kunstens uavhengighet og friheten til å skape.

Teater handler om det å være menneske. Menneskelige relasjoner danner utgangspunktet for alt vårt arbeid. Teatret er på sitt beste når vårt samarbeid preges av vennlighet, lydhørhet, sjenerøsitet og en åpen og tillitsfull dialog med hverandre – og vårt publikum

Strategi 2010 - 2014

Teater handler om hvordan vi lever våre liv. Menneskeverdet og dilemmaet mellom fellesskapet og enkeltmennesket danner utgangspunkt for det vi formidler. Teatret er på sitt beste når vårt arbeid preges av mot, innlevelse, samhold og respekt for hverandre – og vårt publikum.

Teater handler om å strebe etter den ypperste kunstneriske kvalitet som gir publikum enestående opplevelser. Teatret er på sitt beste når vårt arbeid preges av profesjonalitet, grundighet, forbedringsevne og utholdenhet, samt vilje til å prioritere våre medarbeideres utvikling.

Teater handler om sterkt engasjement. Teatret er på sitt beste når den enkelte engasjerer seg i den kunstneriske idé, prosess, nødvendigheten av å fortelle historien og formidlingen av den. Dette skaper et felleskap som gir forestillingene kraft til å berøre vårt publikum

